

FÉNYSZÓRÓ

SZÍNHÁZ • FILM • ZENE
IRODALOM • KÉPZŐMŰVÉSZ

ÁRA
600
PENGO

I. ÉVF. 20. SZÁM

OROSZ JÚLIA
A »PIQUE DAME« FŐSZERPLŐJE

(Foto Fekete)

SCREEN APPEAL

SEREGSZEMLE A JÖVŐ SZTÁRJAI KÖZÖTT

A *screen appeal* éppen úgy leírható, mint a *sex appeal*. Nevezhetjük filmjelenségnek, de ezzel nem meg-
jünk meg az igazi értelmét. Ir-
magában még nem elég ahhoz,
hogy valaki filmsztár legyen.
Nem elég csak gyönyörűnek
lenni. Más vonzerő is kell. Lo-
het valaki szép és filmen mégis
rossz. Lehet valakinek kitűnő
szépségtechnikája és filmen meg-
nyel meg. Szépség, színészi
cséség, jó megjelenés együtt.

Taylor (ez a keresztnével) Allen, mulatósil-
lag volt, onnan szerződötték filmre

Jane Harker, a Warner Bros. új reménysége

Diana Mitchell,
egy tengerészfé-
hadnagy felesége

ez adja a *screen appeal*-t, az
esztárszon való tökéletes meg-
jelenést. Évente több ezer új szí-
nész és színésznőt szerződhetnek
a hollywoodi tehetségvádaszok,
de sztár csak alig 4-5 lesz kö-
zülük.

Az alábbiakban bemutatjuk az
idei tehetségvádaszat legsokat-
ígérőbb reménységeit. Ezekből a
hölgyekből rövidesen nagy sztár-
rok lesznek, akárki meglás-a.

B. T.

Dale Evans főlé-
nyesen mosolyos,
tudja, hogy sztár
lesz belőle

Carol Stewart, azelőtt rádióénekesnő volt

FÉNYSZÓRÓ

MŰVÉSZETI HETILAP
FŐSZERKESZTŐ: BALÁZS BÉLA

FELELŐS SZERKESZTŐ: BÉKEFFI ISTVÁN

FŐMUNKATÁRS: DARVAS SZILÁRD

Balázs Béla feljegyzései

A SZÉPSÉG ÜNNEPE

Egy filmet hívnak így, egy szovjet-híradó-filmet, melynek most volt bemutatója és nekem kritikát kell róla írnom. Útálatos szó és tökéletlen tradíció, hogy a bírálónak ragaszkodnia kell a tudákos prózához. Hát nem bírálója vagyok-e kedvesem szépségének, ha elragadtatott verset írok, mert nincs rá mód, hogy másképp fejezzem ki véleményemet róla? Hát szindarab, vagy film nem kavarhatnak fel hasonlóképpen? Amit a moszkvai sportparádé láttán — mert azt mutatja be a film — éreztem, az nem volt próza. És most, hogy írni szeretnék róla, szépségnek és kopottaknak érzem szavaimat és bizonytalanul keresem a formát, mint mindig, ha forró lesz a szívem.

Maradjunk a prózában, mondják, mert a kritika mégis csak visszhang: csupán a művész már megformált élményének benyomását másodkézből mondja el. Csakhogy ez a film nem „művész megformált élménye”, hanem valóság. Színes, tehát teljesen pontos fotográfiája egy valóban megtörtént eseménynek. Szemtanúvá, résztvevővé tesz a film mágija és a valóság hitelessége törli le minden kritikát egy gigantikus kinyilatkoztatás előtt. Mert próbáld: kritizáld prózában a tomboló tengeri vihart! Bírálj és méltasd a vulkán kitörését!

Pedig itt többről van szó, sokkal többről. Mert ez a moszkvai sportparádé nem természeti erők tombolása, melyek szivedtől és értelmedtől távol maradnak, ha téged sodornak is el. Nem vulkánkitörést, hanem emberkitörést látsz szemtől-szembe. Emberi életerő kirobbanását, népi erők lavináit, tomboló embervirágzást.

„Szépség ünnepe”? Nem mondom: megfelelő címe egy sportparádénak. De figyelem! Itt egészen másról van szó. Ez a sportparádé tizenhat nemzet, tizenhat különböző nyelvű nép, tizenhat különböző arcbőrű, hajú, szemvágású népfaj felvonulása egy tribün előtt, melyen egy eszme képviselői állanak. Százhetvenezer válogatott fiatalja tizenhat népnek vonul fel lobogó nemzeti díszben. Ez nem ünnepe, ez elsőpró orkánja a szépségnek. A mosolygó derűnek, az embertavasznak ez a tornádója ellenállhatatlanabb a berlini csata tüzeségi előkészítésénél. Messzebbre kiható és sorsfordítóbb. Mert ezen a filmen látható a Szovjetunió legdöntőbb győzelme, mely végérvényesen

meg fogja határozni az emberiség útját. Ezen a filmen látható a szovjetfiatalok kivirulása. Világtörténelem.

Nem, ez versbe úgy se férne. És bocsánatot kérek olvasóimtól. Úgy-e, nem szokásom ilyen tobzódva beszélni. De tanura hivatkozhatom. Koronatanum van, akit ebben az országban mindenki ismer, akinek mindenki hisz: Heltai Jenő.

Ezerkilencszázharmincötben Heltai kint volt Moszkvában, ahová egy színházi ünnepségre hívták volt meg. Minden este együtt vacsoráztunk és én mohón érdeklődtem, hogy mi hogy tetszik neki. Tetszetek Heltainak a dolgok, de különös megrendülést rajta nem észleltem.

Am az egyik este halovány volt, nagyon komoly és hallgatag.

- Melyik színházban voltál?
- Nem voltam színházban.
- Hát mit láttál?
- Filmet.

Csodálkoztam. Nem futott akkor a moszkvai mozikban olyan film, melynél különbet Amerikában ne láthatott volna.

- Melyik filmet?
- A Sportparádét.

Valóban, akkor is éppen futott az akkori Sportparádénak egy filmhíradója. Színtelen volt és különben is jelentéktelenebb a mostaninál. De akkor is úgy, mint most: Tizenhat népköztársaság tizenhat népfaja vonult fel nemzeti viseletben, nemzeti táncokkal. Látványosság, azonban az sem volt káprázatosabb egy párizsi, vagy newyorki Monstre-revű mutatványainál. Hát mi rendítette szóra ennyire Heltai Jenőt, hogy alig lehetett szóra bírni?

— Nem, — szólalt meg végre — nem a sportmutatványok, nem a táncok és kosztümök változatossága. Ellenkezőleg: az az egy valami, ami a sokezer különböző arc mindegyikében benne volt, az az egy pillantás, az az egy mosoly, amelyik tizenhat népfaj különböző arc-típusaiban azonos volt, mikor a Mauzóleum mellett elvonulva, Sztalin felé fordult tekintetük. Az a leírhatatlan közös rajongás, tizenhat különböző nyelvű népnek, egy gondolata, egy érzése, mely kilángol a mongol és kirgiz, turkmén és üzbec, grúz és ukrán arcokból, az tétlőm olyan roppant benyomást. Mert egy eszmé-

vel, amely tizenhat, sőt voltaképpen 53 népet így egybe tud olvasztani, nem fog szembeszállhatni Európa, melynek népei még önmagukat sem tudják összetartani eszméikkel. Ha háborúra kerül a sor, ezek legázolnak bennünket.

Ezt mondotta Heltai Jenő 1935-ben. Itt van: igazolhatja ő maga. Ime egy költő zseniális politikai víziója. Ő is, már akkor is, sokkal többet látott egy szovjet-sportparádében, mint pusztán sportparádét.

A harmincötös moszkvai sportparádé megmutatta Heltainak azt, ami a Szovjetunió háborús győzelmét biztosította. Ez a gyönyörű színes film megmutatja minden látó és értő embernek azt, amivel a Szovjetunió a békét fogja megnyerni. Nemcsak a fizikai erőt. Sportmutatványt nem is sokat látunk azon a parádén. Ezek a nevető és táncoló fiatalok nem is a pénzért trenírozó polgári profiversenyzők világ-rekordjait haladják túl. Mégis olyat mutatnak, ami még soha sem volt a világon: felszabadult, felvirágzó népkultúrákat. Tizenhat mintapéldában az egész Szovjetunió roppant népcsaládjának kultúrvirágzását.

A világotolimpiásokon talán több nemzet sportolói találkoznak. De úgy-e nem is vitározhatunk rajta: a sportklubok oda kiküldött bajnokai nem a népek képviselői. Nem parasztok és nem munkások gyűlnek ott egybe erejüket összemérni. Még szorosra vett sportkultúrájuk sem népkultúra.

Am a moszkvai parádén felvonuló 170.000 férfi és nő falvakból, traktor mellől, gyárakból, kazán mellől, irodákból és iskolákból, rajztáblák és könyvek mellől jött, hogy testi kultúráját bemutassa. Ez a szovjetnépek fiatalágának, a dolgozók fiatalágának parádéja. Ilyet még nem látott a világ!

És nem tünik fel kérem, hogy míg a világotolimpiásokon felvonuló csapatok nemzeti jellegét lobogójukon és jelvényükön kívül semmi sem mutatja, mert a sportkosztümök nemzetközi viseletét hordják, addig a szocializmus hazájában a különböző népek és népfajok nemzeti viseleteikben vonulnak fel és még sportkosztümjeik is nemzeti stílusaik szerint különbözők? Nemzeti táncukat, népi körtáncukat táncolják el, nemzeti, népi zenéjükre? Nem veszi észre a közönség, hogy mennyi hazug és

ostoba, a Szovjetuniót rágalmozó ráfogást cáfol meg ez a film?

Ez a sportparádé a szocializmus hazájában a legszebb népnép, melyet valaha láthattunk, mert tizenhat különböző nép együttes, boldog, békés ünnepe. A demokrácia ünnepe, az emberiség jövőjének ünnepe és valóban a megvalósult szocializmus ünnepe, mely ezt a lelki közösséget először tudta létrehozni. Evvel nyeri meg a Szovjetunió a békét.

*

És megnyeri avval, hogy az ő népnépével egyúttal fejlődő kultúrájának ünnepe. Mert nemzeti viseleteknek és táncoknak, egyáltalában népi hagyományok kultiválásának szinte száz év óta mindig gyanúsán reakciós ízük volt. Mert a népi kultúrát mindig csak a hagyományok kultúrájának, a megkövesedett és mozdíthatatlan múlt kultiválásának tekintették, mellyel aztán vele járt az egész régi jó világ áhitatos tisztelete. Azt, hogy nemzeti, népi kultúrát másképp is lehet nézni, nemcsak néprajzi hagyományok múzeumának, melynek megmerevedett formái minden szellemi és lelki fejlődés kalodájává válnak, hanem lehet eleven kultúrának tekinteni, mely folytatható, fejleszthető, nevelhető, alakítható, mely megmarad nemzetinek, népnek és mégis új lesz és magasabbrendű. Ezt a nagyszerű, megváltozott perspektívát ez a moszkvai sportparádé mutatja meg valóban úgy, hogy két szemünkkel láthatjuk.

Mert a Vörösteren tizenhat népfaj nem főképpen izmait és tornászgyűgességét mutogatja, hanem gráciáját! Valóban a szépség, a ritmus, a gesztusok fantáziájának, a testi bájnak nagy parádéja ez. Hol van az a hivatásos balettkar, mely ezeket a körtáncokat, tömegmozdulatokat szebben, finomabban, grációzusabban, műveltebben tudja csinálni!

A szocializmus azt tanítja, hogy bár a szellemnek anyagi feltételei vannak, a szellem, visszahatva az anyagra, formálja, nemesíti, műveli azt. A szellemnek ezt a roppant művelő munkáját mutatja a moszkvai parádé. Ne feledjük el: parasztlányok és parasztlányok, gyárimunkások azok, akik ilyen utlóerővel bájjal, könnyedséggel, izléssel, akik ilyen művelten mozognak. Testté vált népkultúra.

Azt mondtam jegyzeteim elején, hogy nem művészetet mutat ez a film, hanem valóságot, természetet! Hát nem egészen így van. Ez már tenyésztett, céltudatosan nevelt természet, mint a műkertészet kigondolt virágai. Ezeknek a fiatal parasztnak és munkásoknak teste, mozgása, ritmusa már testté vált szellem: a kultúra végső eredménye.

És végül figyeljünk meg még valamit. Az egyéni grácián túl a *tömeg-gráciának* páratlan látványai tárulnak elénk a Vörösteren. Nem balettkarok trenírozott produkciói ezek. Hiszen ezres tömegekről van szó. Nem az az abrikolt, fegyelmzett szervezethez, melyet minden német gárdaezred is tudott produkálni. Ezeknek a sok helyről összevándított dolgozóknak ilyen mechanikus tréningre idejük sem lehetett. Mutatványaik egészen más benyomást is keltenek. Ez nem organizáció, hanem *organizmus*. Nemcsak összetanultság, hanem belső, élő lelki összefüggés. Ezerszirmú rózsza mozdul ezer szirmával egy törvény szerint, mely természetének törvénye. A szocializmus népének kollektív megnyilatkozása ez. Kedves olvasóim, menjetek és nézzétek meg ezt a tüneményt, ítéljétek meg magatok, hogy nem üdítő-e, életre biztató-e, nem a szépségnek ünnepe-e valóban?

SIK SÁNDOR: CSALÁDFA

A költő 1930-ban írt verse, annakidején nem jelenhetett meg.

A esőselék e esűf korában,
Mikor az ember önmagában
Csak számnak kezd számítani,
S hogy mégis érőt érni bírjon,
Eget ver (hélyeges papíron)
Az ösvadászó hallall,
Múzsám, jövel ma, vallani.

Mert minket sem a gólya költött:
Vagy egy-két-harminc emberöltőt
Megértünk mink is, legalább.
Jöjj, fessük meg közös erővel
(Szemétdombról az égre nő fel)
A pókháló családi fát.
Oly tarka, mint a délibáb!

A gyökere egy vén csavargó:
Az ágostai hétmagyartól
Magzot nyetetlen ivadék.
Sátor alól sátorra járva
Tengette kobozán az árva
Vitézek-csúfja életét,
Nótázva népe végzetét.

Nem fényesebb az asszonyág sem.
Nem kényesek az ósanyák sem:
Egy kis eseléd az úkanyám.
Nótázó ajka friss fuvalmát
— Ahogy örlette kiesi malmát
Úr kenyerének úr-tanyán —
Püspökök lesték hajdanán.

Bizony a vér se szín turáni:
Kerülközött egy-egy Gvadányl,
Pázmány neméből németek,
Egy Zrinyi is, ki hősi horvát
Rögön emelte daca tornyát,
Volt ráé is, tót is, egy sereg,
Mint ama Petrovics-gyerekek.

Volt közte hős, volt áruló is,
Akadt egy-két cigány zsidó is,
Börtönt is ült nem egy üköm.
Nyugtalan nép! ki tehet róla!
Enyéim, s Isten a tudója:
E sokgücsörtű dús tővön
Bútt napvilágra csepp gyököm.

S ha tudakolnád nagyapámat,
Ki megnyitotta szóra számat,
S ha kérdeznéd apámuram:
Amaz Mihály, a nagy Merengő,
A sasok útját túlkerengő,
S az apám János, — színarany,
A pecsétgyűrűm tőle van.

Im a családóm, im a vérem.
Szavam elállja a szemérem.
Hogy így kiadtam mindenem,
De mindent rajtuk át öleltem,
Lelkükből lelkezett a lelkem,
És Istenük az Istenem.
Más örömet nem ismerem.

Csajkovszkij zsenije

Csajkovszkij Peter Iljics ma ismét *divatos* zeneszerző. És ilyenkor *dival* az is, hogy a kritikus boncolóként vesz elő, felülemelkedik a rajongók egyoldalú szemléletén. Öszintén megírja, hogy: *Csajkovszkij* zenéjének nincs egyenes stílusa, hiszen felszívta magába a korabeli nyugatos irányok minden formanyelvét s ha orosz népies melódiához nyúl, azt csillogtatva beágyazza a nyugati kifinomultságok virtuóz tehetséggel kidolgozott kereteibe. Még sok mindentől ír a kritikus, aki nem akarja — vagy nem tudja — megengedni magának a *Csajkovszkij*-muzsikában való *önfelelt elmerülést*. Ugyanakkor a *közönséges* hallgató egyszerűen úgy intézi el a *birálatát*, hogy véleményét egyetlen laikus szóba sűriti és ez a szó: *szép*...

A kritikusnak igaza lehet a maga szigorúan szakmai nézőpontjából. De igaza van a közönségnek is, kivált a *«Pique Dame»* esetében, amikor estéről-estére zsúfolásig megtölti az Operaház nézőterét és elragadtatással gyönyörködik a Puskin zsenijétől ihletett Csajkovszkij-zene szépségeiben. Ez a mű egy lázas muzsikusképzlet lenyűgöző hatású kivételése az opera-színpadon. Késői, de egyenes folytatása annak a romantikus-misztikus vonalnak, amely Weber *«Bűvös vadászával»* kezdődött a dalműköltészetben, s amelyen Offenbach hattyúdala, a *«Hoffmann meséi»* egyik kiemelkedő állomás. Csajkovszkij a *«Pique Dame»*-ban öszintén azt adta, ami lényeges, s a teremtő léleknek ez az öszinte megnyilvánulása az, ami muzsikájában föltétlenül hat és minden időben hatni fog.

Csajkovszkij Peter Iljics, úgy látszik, a sors kegyeltje volt. Zsenijét rögtön megéreztek.

Csajkovszkij kétségtelenül megérezte a nyugat európai zenei fejlődés hatásait. De a zseni átszűrte magán azokat a hatásokat, bevonta a szláv lélek sajátos vonásaival és így zenéje egyéni szint és ízt kapott. Hiddá változott ez a muzsika. Összekötő kapocs lett Kelet és Nyugat zenei kultúrája között. A sokszor ténylegesen megfogható *«programot»* néha megmagyarázhatatlan titokzatosság veszi körül, (V. szimfónia) az édes dallamokat vad, féktelen nekiszabadulás váltja fel (VI. szimfónia 3. és 4. tételben). És előfordul, hogy a tipikusan orosz táncritmust egészen *«modern»* hangszerelésben találja (b-moll zongoraverseny, I. tétel). És milyen zseniális zeneképfestőnek mutatkozik a nálunk oly ritkán hallható Manfred-szimfóniában, melynek tételenkénti *tartalmát* maga a szerző írta le!

Sokrétűségre, csapongó hangulatváltózásai ellenére még sem megfoghatatlan világ *Csajkovszkij* világa. Mert a mi világunk ez is, a tévelygő, igazságot és boldogságot kereső emberé. Erzi és tudja a Föld minden országának zeneszerető tömege, mely megtölti a hangversenytermeket, ahol Csajkovszkij-muzsikát hallhat és időnként újra meg újra felfedezi, hogy az oroszok legnagyobb zeneszerzője *a világ egyik legzseniálisabb költője*. A halhatatlank közül való...

Reményi Gy. István

BAJOR GIZI:

»Ma mindenki keresi szép emlékeit«

Ahogy emlékeinkben egy szép képet vagy szobrot önkéntelenül és öntudatlanul behelyezünk abba a környezetbe, amelyben megpillantottuk, úgy szép színházi élményeinket sem tudjuk elválasztani az épülettől, melyben az élménnyel gazdagodtunk. A sok-sok ezer néző, aki kilenc évvel ezelőtt a »Néma leventé«-t látta, a szép est emlékeit önkéntelenül és öntudatlanul a Magyar Színházzal társítja. Ennél fogva talán jó, hogy meghiusult valamennyi terv és szándék, mely a darabot kiemelte volna a meghitt keretből. Felújítására előbb a Nemzeti, majd a Művész Színház készült. Most a mű kis vargabetűvel a Magyar Színházból visszakanyarodott a Magyar Színházba.

Kezdetben a próbák, a fűtetlen színpad miatt, Bajor Gizi lakásán folytak. Most már — a színészek bánatára — fűtik a színházat. Szívesebben próbálták Bajor kedélyes és vendégszerető házában.

Timár József és Bajor Gizi

(Foto MAFIRT—Marian)

— Nagyszerű tizóráikat kaptunk — mondják némi nosztalgiaival.

Bajor Gizi szabadkoczik:

— Szerény és korszerű uzsonnáska volt csak. Krumplit süttünk a kis Zefir-kályhán.

A felújításra és szerepére tereljük a beszélgetést.

— Szerepem szövegét bizony elfelejtettem. Jobban mondva: új szereprétegek rakódtak rá.

De hamarosan felszínre bukkantak megint az egyszer már vérré vált mondatok és kevés tanulás után ismét a régi folyékonyssággal peregetek. Roppantul élveztem ezt a tanulást: soronként izelgettem a versek zamátát, a nyelv szépségét, a szavak báját, a gondolatok elmésségét és bölcsességét. Minduntalan elámultam a fiatalságon, ami ebből a darabból árad. Ilyen igaz, ilyen perzselő szerelem hangjait kevés szövegben találtam meg.

— Módosult, alakult, változott a szerepe az új próbák során?

— Tudatosan semmit sem változtattam alakításomon. Valószínűleg ugyanolyan maradok, amilyen voltam. Nem ígérem, hogy jobb leszek. Szánt szándékkal a régi játékokhoz, mozgásokhoz, járásokhoz tartom magam. Fiatal rendezőnk, Horvay István annyira tiszteli a darabot, Hevesi rendezését, a régi előadás szereplőit, hogy nem is erőszakolja a változtatásokat. Pedig egy-egy elejtett szavából látom, hogy volnának ötletei.

— A kiállítás is a régi maradt?

— A díszletek megvannak, a ruhák nincsenek meg. *Nagyajtay* Teréz tervei szerint készülnek. Szerencsére ő is méltányolja szándékunkat, hogy előadásunk lehetőleg hű mása legyen a régiének. Ma mindenki keresi a szép emlékeit.

— Az új levente?

— A felújításnak mindenesetre *Timár* a legérdekesebb szereplője. Nálamnál is érdekesebb. Én meglepetést már nem hozok. Ő igen. (Elmosolyodik.) *Nagyon élvezem az alakítását.* Anyi főlány van benne, oly szellemes. És a hangja! Gyönyörű! Amellett az elképzelhető legkellemesebb partner.

— A régi szereplők?

— Csak kétő van: *Péchy* Blanka és *Bilicsi* Tivadar. Örülök nekik. Gondolatban minden próbán együtt vagyok a régi előadás többi szereplőjével is. *Roppant meleg szeretettel gondolok Törzsrre, meg a három kis barátnőre, Székely Lujzára, Piller Verára, Sennyreire.*

Beszélgésünket megzavarja az ügyelő. Színpadra hívja Bajor, aki búcsúzás után még annyit mond:

— Meglátja, a »Néma leventé« előadásaira nemcsak azok jönnek el, akik nem látták, hanem azok is, akik újra akarnak gyönyörködni benne, mint valami régen hallott muzsikában. Így volt ez kilenc évvel ezelőtt is.

„Esző” - HÁROM FELVONÁSON ÁT

Közel húsz éve, hogy a Magyar Színház bemutatta *Maugham* »Esző«-jét. A trópusian füledt és izgalmas dráma főszerepeit *Csartos Gyula*, *Titkos Ilona*, *Péchy Blanka* és *Dénes György* játszották. A Művész Színház december elejére tervezi a darab felújítását, egészen új szereposztásban. Davidson misszionáriust (Csartos) most *Várkonyi Zoltán* alakítja, *Sadie-t*, a bűnös lányt (Titkos) pedig *Sulyok Mária*.

A színpad dermesztő hidege a délelőtti próbán szinte átizzik szenvedélyes összecsapásuktól. Várkonyi, a kegyetlen misszionárius szemforgató buzgalommal »tisztogatja a szigeteket a bűntől«. Sulyok, akinek »puszta jelenléte botrány« Tuitubi vagy milyen szigeten, kétségbeesetten vergődik a pap kéréseivel szembe. Egy ideig könyörög neki, aztán kirobban:

— Piszkos, aljas, lelketlen komisz fráter! Gyerekkorában biztosan legyeket fogdosott, hogy kitephesse a szárnnyukat... Képes lenne a saját édesanyja szívét kitepni és azt mondani, hogy megmenti a lelkét, ha nem úgy viselkedik, ahogy maga akarja!

Várkonyi valósággal elsápad attól a félelmetes szenvedélytől, amely Sulyok Mária szavaiból perzsel és amelyet legutóbb a »Rettenetes szülők«-ben hallottunk ettől a nagy drámai színésznőtől. Ugyanilyen megdöbbentő Várkonyi fanatikus megszállottsága. (Csartos alighanem inkább a farizeus kenetelenségét hozta ki a szerepből.)

Az izzó jelenet után gyorsan peregnek a képek. *Hajnóczy Livia* és *Szakáts Zoltán*, majd *Keresztessy Mária*, *Tapolezai Gyula* és *Gyulányi Éva* visz derűsebb színfoltokat a végeérhetetlen eső monoton zuhogásától kísért dráma fojtott légkörébe.

A darabot *Apáti Imre* rendezi. Egy pillanatig arra gondolunk: talán csak az lehet jó rendező, aki maga is színész. Csak az ismerheti ennyire a hatással félhangok és félmozdulatok titkait, csak vérbeli színész tudja ilyen közvetlen szemléttességgel »beállítani« a jeleneteket, mint Apáti.

A próbán látottak alapján úgy érezzük, az »Esző« a régihez mindenképpen méltó előadásban kerül felújításra a Művész Színházban és a bemutató ünnepi eseménye lesz színházi életünknek.

Gyenes István

Sulyok Mária és Várkonyi Zoltán, az új Sadie és Davidson

(Foto MAFIRT—Cserna)

Csartos, a régi Davidson

Titkos Ilona, a régi Sadie
(Angelo-felvétel)

Orfeum — „Magoss“ — színvonalon

Irodalom van a mi utcánkban?

Művészi elgondolás...

BÉKEFFI ISTVÁN:

Arizóna, az irodalmi vadnyugat, avagy látta-e már a kém — operettet a Nagymező-utcában?

Először is tisztázzuk, mi az az Arizóna? Nevéről ne asszociáljunk amerikai Wildwest-történetekre, füstös kis lebuajokra, melyek színpadáról kövér buffók vaskos tréfákat eregetnek és a közönség harsányan derül, vagy ha nem tetszik valami, előveszi a revolverét és a rossz viccet kilövi a művészek szájából. Ez a mi Arizónánk nem ilyen. Például a jelenlegi műsornak egyetlenegy halottja sincs!

Pardon, várjunk! Mielőtt kritikára fakadnék a „Szöke Vénusz“ című operetteske ellen, meg kell állapítanom, hogy ez a helyiség ma milyen műfajt képvisel, hogy ehhez szabjam az igényeim. Hol fekszik tehát Arizóna Budapest színházi glóbuszán?

A plakáton már nincs rajta a büszke két szó: irodalmi varieté. Ennek mindenesetre örülünk! A változás története kissé zavaros. A művészeti igazgató megvált. Azt mondja, azért, mert a tulajdonosok nem akartak irodalmat. A tulajdonosok azt mondják, hogy ők, igenis, irodalmat akartak, azért szerződtek a művészeti igazgatót, akinek — szerződése szerint — teljhatalma volt irodalmat és művészetet illetőleg. De ő nem élt a teljhatalmával. És állítólag ez az egész kísérlet az irodalommal nagyon sokba került a tulajdonosoknak. Megütötték a bokájukat az irodalommal. Sok bosszúságuk volt vele, csalódtak benne. Sose kezdenek vele többé. E lokál tulajdonosai olyan költséges léhaságnak tekintik ezentúl az irodalmat, mint az irodalmár egy lokált, melybe egyszer véletlenül betévedt.

Ne avatkozzunk az érdekeltek vitájába. Ebben, úgy tudjuk, választott bíróságok, szak-szervezetek, belügyminisztérium és még ki tudja, milyen fórumok fognak dönteni. Elég ha leszögezzük: az Arizóna nem színház többé, hanem orfeum. Orfeumengedélye van. Lokál. Nem kell kritikát írni róla. Tegyek nekik szemrehányást, hogy mért nem szólaltatják meg az írók forgó parkettjükön? Ellenkezőleg! Én akkor átkoztam őket, mikor itt József Attilát szavaltak. Most azonban nem írok kritikát. A kritika célja a közönség izlését nevelni, fejleszteni. Az Arizóna közönségének az izlése — bevallom — nem érdek.

Evvél tehát beszámolóm véget is érne. De nincs szívem hozzá, hogy annak az egy-két embernek, akik esetleg nem járnak az Arizónába, el ne meséljem a „Szöke Vénusz“ című operett tartalmát.

A történet egy lokálban játszódik. (Lokál a lokálban: egy lokál-Pirandello ötlete!) A bonviván egy artista, aki a partnernőjével lép fel. A világhírű artistaszámuk az a trükkje, hogy a férfi bekötött szemmel, őt lépésről ráló a partnernőjére egy revolverrel, de a partnernő meg se rezzen, kutyabaja. Ugyanis a revolverben vaktöltés van. De ezt a közönség nem tudja, azt hiszi, éles töltés volt a revolverben, csak a férfi rosszul célzott. Ebben áll a szám sikere: egy artista bekötött szemmel őt lépésről nem találja el a partnernőjét.

És ebben a rendkívül érdekes helyzetben megérkezik egy olyan titokzatos nő, amilyen titokzatos a legjobb drámákban is csak nagyon ritkán fordul elő. Ugyanis ez a nő egy kémnő. Ezt onnan tudjuk meg, hogy mindenkinek elmondja. A kémnő azt akarja, hogy a céllövő is kém legyen. Egyrészt, mert kitűnő kémanyag-nak tartja, másrészt, mert szereti. A férfi nem akar kém lenni. A nő csábítja. Elárulja, hogy az ő fedőszáma C 19 és megígéri a férfinak, hogy amint kémséget vállal, ő is kap egy fedő-

számot. A férfi mégse akar kém lenni. A kémnő tovább csábítja, most már nem kémi, hanem női eszközökkel. A férfi nem tud ellenállni, megcsókolja a kémnő száját. A kémnő erre diadalmasan kiegyenesedik és ellenkezést nem tűrő hangon mondja: e pillanattól kezdve ön is kém, az ön fedőszáma D 37! Ebből megtudjuk, hogy aki megcsókolja a kémet, az maga is azonnal kém lesz. Automatic.

Most már drámai gyorsasággal kergetik egymást az események. A céllövő száma következik. Bekötik a szemét, előveszi a revolverét, ráló a partnernőjére, mire az holtan összeesik. A vaktöltényt valaki kieserélte élesre. Ez csak a kémnő lehetett! A nyomozás elindul. Ezalatt a szubrett — egy élelmes kis táncosnő — jelentkezik a céllövőnél, hogy ha már a partnernője meghalt, vegye őt magához partnernőnek. Kedve van ehhez az álláshoz. A céllövő nem dönt az ügyben, előbb táncolnak rá egy vidám fox-trotot. Ezalatt a nyomozás megállapítja, hogy nem a kémnő cserélte ki a töltényeket. A kémnő és céllövő (C 19 és D 37) boldogan ölelik meg egymást. A nő szerelmesen suttyogja: megígérem neked, hogy sosem leszek kémnő többé!... Finálé, vége!

A műsor második része: orfeum az Arizónában. (Orfeum az orfeumban: Pirandello!) Revűszámok, artistaszámok. A plakáton ez áll: művészi elgondolás: Magoss András. Így, szó szerint! Soha ez még plakáton nem állt. Pedig láttam egy-két Reinhardt-plakátot is. Ki ez a Magoss András és mi lehet a művészi elgondolása? Sajnos, sosem fogom megtudni. Az orfeum-részt nem néztem meg, mert nagyon későn kezdődik, ami annyit jelent, hogy még későbbben végződik. Az újságról lelküimeret sem kötelezett, hogy végignézzem, mert az Arizónáról nem kell kritikát írni. Se jót, se rosszat. Az Arizóna: orfeum!

Magoss művészi színvonalon.

A kémnő és a céllövő
(C-19 és D-37)

(Foto: Kálmán Béla)

RÁDIÓT CSÖVET, sérült rádiót is
VESZEK — Érte is megyek
ULMER, Gyulay Pál-utca 12. III. 7.

ÉRTÉKEIT
és hozzátartozóit felkutatja
Koch O. Jenő

ny. detektív-felügyelő. Magánirodója:
VI., Bencur-utca 26. Telefon: 425-782

BESZÉLGETÉS A SZÍNHÁZAK POLGÁRMESTERÉVEL DR. NÉMETHY KÁROLY TANÁCSNOKKAL SZÍNHÁZRÓL MŰVÉSZETRŐL KULTURÁRÓL

Kedves, meleglékű, régi demokratikus gondolkodású emberrel ülök szemben, aki néhány évtized óta foglalkozik felelősségteljes posztján a főváros kulturális ügyeivel.

Érdekel bennünket annak az embernek a véleménye, aki már ilyen hosszú időn keresztül kormányok és polgármesterek változása közepette, köztisztviseltekben és megingathatatlanul megmaradt nagyjelentőségű pozíciójában. Hogyan is történhetett ez? Csak úgy, hogy Némethy Károly nem érdekelte a napi politika változása, mindenkor messzetelektől kulturpolitikát csinált és teljes odaadással és szeretettel merült el a művészet és a magyar kultúra nagy kérdései fejlesztésének munkájában. Talán az egyetlen ember, akinek nincsenek ellenségei, mindenki szereti, becsüli. Ügyszerető jóindulatát és tárgyilagosságát ismerve, döntésében szívesen megnyugszunk.

Ez a művészetért lelkesedő kultúremler munkáját csak egyszer szakította meg — mult év március 19-én —, amikor is egy percig sem volt hajlandó az elmúlt bűnös rezsimit szolgálni, de a főváros felszabadulása után a legelső között foglalta el helyét.

— Foglalkozott Ön politikával? — Tettük fel az első kérdést.

— Sohasem foglalkoztam politikával, senkivel se kérdeztem, mi a vallása, világnézete, politikai felfogása, csak azt mérlegettem, hogy tehetséges-e. E szerint döntöttem.

— Hogyan látja a színházak mai helyzetét?

— Rendkívül súlyosnak, azért, mert a színházak eredeti hivatását — a közönség nevelését — össze kell egyeztetni kívánalmakkal. Hiszen a színházaknak meg is kell élniök valamiből. Nem lehet bezárkózva, íróasztal mellől, másort összeállítani, mert bizony a közönségnek kívánalma gyakran nem egyeztethető össze a kultúra követelményeivel. Ezen nem is csodálkozom, mert a közönség mai idegállapota és életkörülményei között érthető, ha szórakozni is kíván. Tehát feltétlenül erősíteni kell a kapcsolatot a közönség és színház között. Nem elég pusztán a színházi szaktudás, pszichologus is legyen az, aki ma jó színházat akar csinálni és olyant, amely nem csupán ráfizetéssel végződik. Bátran merem állítani, hogy túl sok a színház, ez is egyik oka a krízisnek.

Most a szubvencionált színházak feladatairól beszélgetünk.

— Ezeknek a színházaknak valamivel könnyebb a helyzete, mint a magán-színházaknak, mert a szubvencionál kivül segítségükre van az a körülmény is, hogy a közönség egy bizonyos mértékig elfogadja a felsőbb irányítás helyességét, tehát a színház nevelési kultúráját jobban érvényesítheti, mint a magán-színházak, amelyek teljesen ki vannak szolgáltatva a közönség lényé-kedvének. Véleményem szerint ne külső hatások, többé-kevésbé erőszakolt aktualitások töltsék ki a programot, hanem messzebbre tekintő kultúrvalon legyen az irány, ha kell, a közönség lelki átképzését is alávetve ezen cél elérésére.

A sokat vitatott kritika helyességére terelődik a beszélgetés.

— A kritikának tulajdonképpen kettős célja van. A kritikus az előadást és elhangzott szavakat vegye bírálat alá, ugyanakkor a közön-

ség érzéseit is irányítsa. Szigorúan mondja meg, ha az író, színész vagy rendező téved, de minden körülmények között maradjon objektív. Tartsa szem előtt belső, legőszintébb meggyőződését, érdeke semmi sem üthet részt. *A kritikus éppen úgy nevel, mint a színpad, tehát figyelemmel kell lennie arra, hogy nem mindig a bemutató az irányadó, akármilyen hosszú és gondos próba előzte meg azt.* Az igazi teljesítmény legtöbbször csak néhány napon belül alakulhat ki. Érdekes újítás volna, angol mintára, a kritikát csak egy hét múlva megírni. Sok keserűségtől mentesülne színház és színész egyaránt.

— Helyesnek tartja-e a főváros tanácsnoka a többi színházak államosítását?

— Nem tartom helyesnek, mert látjuk a német államosított színházaknál, mennyire egyoldalú befolyást gyakorolt ez a körülmény az irodalomra. Már pedig nem lehet belőlem kiverni azt az érzést, hogy ha valaminek, hát a művészetnek kell teljesen szabadnak lennie. Állami színházra szükség van, de a meglévők elegendők a kitűzött cél elérésére.

Hogyan látja Magyarország kulturális képének és jövőjének kialakulását?

— Ha a magyar művészet és irodalom idejében meg tudja teremteni belső kultúráját, ami átmenve a világérték szűrőjén, nemzetközi értéké válik, úgy szabad utat kap majd fejlődési folyamata és a külföld érdeklődése nem áll meg Bécsnél, mint a multban.

— Milyen hatással volt a háború a színházra és művészetre?

— Véleményem szerint a közönség kulturális érdeklődése a háború után felszabadult. Lerázta magáról a kötöttséget, önállóbb és emberibb lett kritikája. Szélesebb rétegeiben is szomjazva keresi az ilyen irányú kielégülést s ma csak a nehéz gazdasági körülmények tartják ettől vissza. Tehát nem félek, mert minden jel arra mutat, hogy biztosítva van

a kultúra fejlődése minden vonalon.

— A jugoszláv-magyar kulturális kapcsolatokra vonatkozóan mik az elképzelései a főváros tanácsnokának?

— Minden hajlandóság megvan a jugoszlávokban arra, hogy e téren is felvegyék velünk az érintkezést, ami nagy lehetőséget nyújt számunkra. Ennek keresztülvitele a legjobb kezekben van letéve.

Búcsúzóul Némethy Károly terveiről beszélgetünk.

— Szeretném rövidesen keresztülbinni a fiatal, tehetséges művészek ösztöndíjait olyan formában, hogy legalább egy évig gondtalan, nyugodt tanulmányaikban való elmélyedésre nyújtsunk lehetőséget.

Nehezen tudjuk magunkat a távozásra elhatározni, olyan átfogóan érdekes volt a beszélgetés, amelyben meglevenedve láttuk a főváros kulturális fejlődésének jövőjét...

Gamásiné Halmy Sári

Csortos édesanyja:

Az Akadémia-u. 7. számú ház sötét ház-mesterlakásában pergamentszínű öregasszony fekszik az ágyon. A szeme nyugtalanul vibrál a plafonon, a teste mozdulatlan. Őrzi a dunyha melegét. A szobában hideg van és kérdés nélkül is tudja, hogy lakója, akit a szegény ház-mestercsalád könyörületből vett magához — éhes.

Nyomorriportok szottak így kezdődni. Külvárosi nyomortanyák magányos, szerencsétlen öreg embereinek sorsát szokta ilymódon cikkbe kanyarítani az újságíró, mint mi ezét a szálnalmas asszonyt, akit — Csortos Gyulánának hívnak.

Az Akadémia-utcai ház-mesterlakás lakója Csortos Gyula 86 éves édesanyja. Férje régen meghalt, két fiát ebben az évben vesztette el. A fiatalabbik, Csortos Géza a honvédelmi minisztérium tisztviselője volt, az idősebbik, Csortos Gyula, a magyar színjátszás büszkesége, akit néhány hónappal ezelőtt úgy temettek, mint a nemzet halottját.

— Nincs senkim — panasolja. — A lakásomból kibombáztak, a nyugdíjamat nem kapom, néhány kis ékszerem pedig ott maradt a fiammal és az örökösök még azt sem akarja kiadni. Azt mondja, hogy szegény Gyulam után csak adósság maradt.

Még néhány panaszos szó. Hidegről, éhségről. A foszlott dunyhára néhány könnycsepp potyog és vége az „interjunak“. A néni keze fáradtan visszahajlik a párnára és csak annyit mond még könyörögve:

— Kérem, segítsenek valahogy rajtam... Juttassanak be a szegényházba.

Lehet, hogy Csortos Gyula után valóban csak adósság maradt. Az is lehet, hogy hivatalosan egyik hatóságnak és intézménynek sem áll módjában segíteni, de valahogy mégsem méltó a magyar demokráciához hogy most is csak díszes halottaink legyenek. Nézzünk végre az élőkre is! A nemrégén még forrón ünnepelet nagy művész édesanyja talán többet is kaphat a magyarságtól mint egy szegényházi beutalást. És még azt sem, azt sem kapja meg...

Dr. Némethy Károly

Hont Ferenc a Madách Színházról és a legidősebb akadémiái kérdésekről

Olyan az élet a Színművészeti Akadémia igazgatójának, Hont Ferencnek előszobájában, mint a méhkasban. Emberek jönnek, emberek mennek, mindenki az igazgatóval akar beszélni.

— Sok itt a munka, kérem — mondja a titkár. — Szegény igazgató úr alig látszik ki sok teendője közül.

Néhányperces várakozás után nyílik az ajtó és máris bent vagyunk a »szentélyben«. Azonnal fel is tesszük a kérdést Hont Ferencnek:

— Mi van a Madách Színházal? Mikor nyílik meg és melyik darabbal?

— Minden valószínűség szerint — hangzik a válasz — még karácsony előtt nyitunk, éspedig Mórincz Zsigmond *Ludas Matyi* című darabjával.

— Hogy áll a színház javítási munkálata? Azt mondják, hogy a tétő olyan állapotban van, hogy ebben az évben azt nem lehet megjavítani.

— Gözerővel folyik a helyreállítási munka. A tétőjavítást eddig elhanyagolták, de most annál fokozottabb tempóban csinálják. A színház belterületén is némi változást eszközölünk, mert a színpadot átépíttetem. Így négy métert nyerünk mélységben és valamit szélességben is.

— Kik lesznek a színház tagjai? És mikor kerül sor a »Ludas Matyi« szereposztására?

— A törzstársulat szerződötése folyamatban van. Nevekről egyelőre nem akarok nyilatkozni, mindenesetre lesz majd néhány meglepetés. A »Ludas Matyi« szereposztására még e hét folyamán sor kerül. Természetesen a darabban az akadémiák is igen nagy szerephez jutnak, annál is inkább, mert a darab nagy szereplőgárdát mozgat meg.

— Két kellemetlen kérdést szeretnénk feltenni — mondjuk Hont Ferencnek, mire mosolyog-

va, cigarettafüstöt eregetve mondja:

— Csak bátran, ki velem!

— Az egyik vád az Ön ellen, hogy az Akadémián több tanárt foglalkoztat, mint amennyi növendéke van. Mi itt a helyzet?

— Kérem, jelen pillanatban az Akadémián az igazgatóval és a főtítkárral együtt öt rendes tanár van. A többi tárgyat meghívott előadók tanítják. Az előadók kiválasztásánál arra törekedtem, hogy a magyar művész- és tudományos világ színeje a lehetőség szerint résztvegyen az új színészgeneráció nevelésében. Igyekeztem a legjobb pedagógusokat összegyűjteni és ezek ha többet nem is, de legalább hetenként egy órát tartanak az akadémiák részére. Máskülönb az Akadémiának jelenleg 148 rendes és 150 rendkívüli hallgatója van. Reggeltől a késő esti órákig folyik itt a munka. Az eddigi három osztály helyett ma tizenegy osztály van, ahol szakavatott előadók utasítása mellett tanulják a növendékek a rendezést, a kritikát, a dramaturgiát, a színjátszás tudományát, a táncot, filmet, stb.

— A másik vád, hogy az Akadémián — mondjuk — több olyan növendék van, akik az elmúlt időben a szélsőjobboldalra tartoztak és azok semmi megtorlásban, vagy büntetésben nem részesültek.

— Az akadémiái hallgatók politikai múltját csak úgy vehetem számításba, ha konkrét tényekkel jönnek. Ha ezt megkapom, azonnal lefolytatom a hivatalos vizsgálatot és a legkönyörtelenebbül sujtok le azokra, akik a magyar demokrácia ellen a multban vagy a jelenben a legesekélyebb rosszat is elkövették.

— Dolgozunk, dolgozunk. Dolgozni is akarunk, — búcsúzik tőlünk Hont Ferenc — hogy a magyar színészetnek minél felkészültebb színészeket tudjunk rendelkezésére bocsátani. F. J.

Many Reiner

(Mafirt—Marian felvétele)

HALLÓ! ITT „AMERIKA HANGJA” BESZÉL — BUDAPESTEN

Beszélgetés Many Reinerrel, az amerikai háborús propaganda egyik irányítójával

Emlékszünk még egy esztendővel ezelőtt, mikor titokban bujtunk össze rádióink mellé, s szívdobogva vártuk egy népszerű férfihang megszólalását. Ebből a hangból nyertük a hitünket és bizalmunkat — s a hang tulajdonosa, aki akkor, mint Amerika hangja jelentkezett, most itt ül velünk szemben az egyik amerikai filmvállalat igazgatói szobájában, mosolygón, fiatalon — szája sarkában az amerikaiaknál elmaradhatatlan kurtaszárú pipával és mesél.

— Amikor a háború kitört, a hadviselő hatalmak mindegyike rendelkezett már propaganda és felvilágosító hivatallal, amely egyrészt ellensúlyozni kívánta a másik fél propagandáját, másrészt — s ez volt a fontosabb — felvilágosította a népet, miért kell a háborút viselni. Egyedül az Amerikai Egyesült Államok nélkülözték egy rövid ideig ezt a hivatalt, amikor is Roosevelt elnök egy rendeletére Talmer Dawies megalkotta az úgynevezett OWI-t, a *Office War Information*-t. Az intézmény feladatkörébe tartozott a lélektani tanulmányozás is, úgy az amerikai széles néprétegek, mint a hadsereg körében. Az OWI mintegy négyezer személyt foglalkoztatott állandóan, köztük a leghíresebb amerikai írókat, újságírókat, színpadi és filmrendezőket, színészeket és színésznőket.

— Hogyan vettek részt az Amerikában élő magyarok az OWI munkájában — tesszük fel a kérdést Mr. Reinernek.

— Lukács Pál a *»Wacht am Rhein«* című filmjével a new-

yorki újságírók nagydíját nyerte el, amellyel együtt járt az *»Amerika legnagyobb háborús színésze«* cím is. De részt vettek ebben a nagyjelentőségű munkában Kertész Mihály, Pasternák, Henry Koster, Pál György is. Rajtuk kívül is még számtalan nevet sorolhatnánk fel az amerikában élő magyarok közül, akik részesei voltak az OWI munkájának.

— Végeztül azt kérjük Mr. Reinertől, beszéljen valamit önmagáról.

Először mosolyogva hárítja el a kérést, de amikor azzal érvelünk, hogy a magyar közönség főképpen nem mint amerikai filmemberre, hanem mint *»Amerika hangjára«* kíváncsi, nem tud ellenállni a kérésünknek.

— Újságíróként kezdtem pályafutásomat, de az újságtól csakhamar elesábitott a film. Alig voltam huszonegyéves, amikor Hollywoodba kerültem és egyik nagy amerikai filmgyár propaganda osztályának vezetését bízták rám. Majd hamarosan négy hatalmas vállalat — a Metro, Warner, Paramount és a Monogram — szerződötett sajtóosztályára. 1942-ben engem is hazám védelmére szólított kötelességem s ekkor King tábornok mellé nyertem beosztást, ahol napról napra, mint *»Amerika hangja«* jelentkeztem a rádió hullámain keresztül.

Mikor megjegyezzük, milyen népszerű volt ez az adás, minden hatósági tilalom ellenére is itt Magyarországon, csak legyint a kezével — és mosolyogva teszi hozzá: — Ó, ezt tudjuk, ezért is csináltuk olyan lelkesedéssel.

Kaszár Zoltán

A vetített díszletek magyar tökéletesítője beszél a színpadtechnika forradalmi újításáról

Névjegyen ez áll: **KLAUSZ ERNŐ** festő, a párisi Opera díszlettervezője. Emlékezzünk a cikkekre, melyeket a Hitler-előtti berlini lapok írtak róla és találkoztunk nevével a híres angol képeslap, az Illustrated London News hasábjain is. A barbár vihar szele hazasodorta s az átélt szenvedések után, kórházi ágyon nyilatkozik arról: mi volt az a művészi produkció, mely kiemelte őt a világsajtó rivaldafényébe.

— Régióta foglalkoztatja már a színházi szakembereket a film »konkurrenciájának« kérdése. A gyorsaság korszakában nemcsak az autó, a repülőgép száguld hatalmas iramban országokon, világrészeken át, hanem a képzelet is tágabb teret nyert. Ezért mondják, hogy a kor művészete a film, mely képeinek változatosságával, a történetes folyamatosságával s azzal a lehetőséggel, hogy a lélek megmozdulásait is »bele tudja ágyazni« a természet képeibe (mely itt már nemcsak háttér, nem díszlet többé, hanem szerves része a mesének), jobban kielégíti a mai ember fantáziájának igényeit, mint a színház. Mert »Thália temploma« hiába akar versenyre kelni a mozi kápráztató hatásával: díszletei mindig szegényesek maradnak s a képváltozások — néha bizony hosszú — szünetei még ki is fárasztják az átlag-nézőt. Igyekeztek hát megoldást keresni arra, hogy a mai, korszerű színházban is bekapcsolassák a cselekménybe a dinamikus értelemben vett drámai, a gazdag, időben létfolyó színpadi képet is. De ezt sem a forgószínpad, sem az emeletes, vagy rekeszes színpad, de semmiféle, még oly komplikált és költséges színpadi gépezet sem tudta megvalósítani. Hogy ezt a kérdést megoldhassa, át kellett vennie a színpadnak a mozi technikájának legforradalmibb elemét: a vetítést.

Elég széleskörű vita folyt erről nálunk is — vetjük közbe. — Sokan támadták ezt. Féltették a színházat a filmszerűségekre való törekvéstől.

— Az igazi színházművészetnek nem árt hat a »korszerűsítés«. Mert bármennyire tökéletesítsék is a film technikáját, ha színes-plasztikussá, vagy akár szagossá is válik a pergőkép, nem tudja soha nyújtani a színház jellegzetes értékeit: a hűsből-vérből való embert, az élő hangot, a valódi

színt és fényt, a tényleges háromdimenziós színpadot, a közvetlen érintkezést a színészek és nézők között, az alakítás minden alkalommal történő újjászületését, — szóval mindazt, amely együttesen mindig ünneppé avatja a színházi estét.

— Ismétlem, a vetítés csak *korszerűsíti* a színpadot. Technikailag azonban eddig nem tudták tökéletesen megoldani.

— Csak a legnagyobb küzdelmek árán — hála pesti műegyetemi tanulmányaimnak — sikerült nekem kétévi kísérletezés után, 1933-ban a párisi nagyopera színpadán tisztáznom ezeket a problémákat és tízeszentes párisi működésem alatt a vetítés technikáját tökéletesítenem. Az én lemezeim eredeti kézi, miniatűr, áttetsző festmények. 40.000 szerez nagyításra szánva

Berlioz: »Faust elkarhozása« egyik díszlete. Ugrás a pokol szakadékába

Debussy: »Pelléas és Melisande« díszlete

— És ez az állandóan kísérő »filmszerűség« csakugyan nem árt a színházművészet stílusának? Nem okoz stílusterést? — kételkedünk újból.

— Ahogyan a zenekarban minden hangszer tökéletes összjátéka teszi csak teljesen élvezhetővé a szimfóniát, úgy kell a színészeknek, költőnek, festőnek, zenésznek, táncosnak s a produkció legkisebb munkásának is együttműködni a színházi előadás

»Faust elkarhozása«-ból: Rohanás a pokol felé

(Bojár-foto)

Egy Shakespeare-dráma egész díszlettára elfér a művész tenyerében

szimfóniájának összhangzása érdekében. Mindegyik közreműködőnek alá kell vetnie magát a gondolatnak, az eszmének, amelyért vagy amelyből a mű született. A MŰ, melynek keretében immár nem válik másodrangúvá az előadás egyik tényezője sem. Annyira nem, hogy sokszor előbb születik meg bennem a színek és vonalak kompozíciója, mint a történet vagy a zene. Szimfóniákat festettem így már lemezekre, sőt utolsó kompozícióm egy egyfelvonásos, kb. harminc percre tartó opera volt, melynek előadását csak a németek bevonulása akadályozta meg. A címe: »A színek születése«, zenéjét Honegger, szövegét a svájci Morax írta, koreográfiáját Szergej Lifar állította össze. A mű eszméje: az Ember örök harca a Szépségért. (Nem is kell tán magyaráznom, hogy pl. a rozsdabarna és lángoló-vörös színek küzdelme mit szimbolizál...)

— Hogyan tudna bekapcsolódni a magyar színházi kultúra újjáépítésének nagy munkájába?

— Vetítési eljárásom eddig titokban tartott előnyeit ugyan a párisi Opera kizárólagos joggal biztosította magának, de én feloldva érzem már magam ebbeli kötelezettségem alól. A vetített díszletek nagy jelentőségét akkor látjuk igazán, ha arra gondolunk, hogy vidékre induló társulatok egész díszlettárukat egy akktáskában vihetik magukkal s egy vetítógép segítségével a gyári színpadokon, laktanyákban, vagy akár szabad téren is tökéletes díszlettel dolgozhatnak

— Könnyen át lehetne alakítani pesti színházainkat is a vetítésre. A Nemzeti Színház újjáépítésénél gondolni kellene talán erre is, sőt a Városi Színház, mintha egyenesen erre a célra készült volna. Kollektív tömeg számára ez lenne az igazi kollektív színház. Es ott valósíthatnám meg igazán régi álmomat: a munkástömegek részére is hozzáférhetővé tenni »Az ember tragédiáját«.

— És az Operaház?

— Első sikerem Párisban Berlioz »Faust elkarhozása«-nak a díszlete volt; ez a mű, a belekomponált Rákóczi-indulóval együtt, most lesz százéves! De itt hordom magamnál például Debussy híres Pelléas és Melisande c. operájának a díszleteit is, melyet a pesti Operaház — tudomásom szerint — mostanában készül bemutatni...

Reményi Gy. István

Felső képek: Jelenetek Shakespeare »V. Henrik« című drámájának filmváltozatából. Lawrence Olivier a film főszereplője és rendezője, mint V. Henrik és Renée Ashersen, mint Katalin francia hercegnő. Alsó képek: G. B. Shaw személyesen irányítja »Caesar és Cleopatra« című drámájának filmfelvételeit. Főszereplők: Vivian Leigh, Claude Reins és Flora Robson

Shakespeare és SHAW filmen

„A világ legrövidebb novellája“

pályázat amerikai díjnyertese:
Walter Kindley: Két ember a vonaton
Ültek egymással szemben, míg a vonat
robogott velük nyugatra. Az egyik megszólalt:

- Hisz ön a kísértetekben?
- Nem! — mondta a másik mosolyogva.
- A különös útitárs elgondolkozott.
- Nincs igaz!...
- És eltűnt...

Az újonnan alakult Rippl-Rónai Társaság vezetősége a Fészek Klubban tartott közgyűlés után. Középen: Koresmáros Nándor elnök

Mihályi Ernő, aki most játszottja el Utvenedszer Gábor Andor »Dollárpapa« című vígjátékának címszerepét, felbontotta a Vígyszínházzal kötött szerződését

Két kép »A Kékszakállú herceg vára« ősbemutatójáról

Haselbeck Olga és Kálmán Oszkár

Haselbeck Olga, Kálmán Oszkár, Zádor rendező és Bartók Béla

(Foto: Better World)

A FÉNYSZÓRÓ ÉS A VIDÉKI SZÍNHÁZAK

Szerkesztőségünk programmba vette, hogy a jövőben behatóan foglalkozni fog a vidéki színházi életével. E célból körlevelet intéztünk az összes vidéki színházak igazgatóihoz, hogy a jövőben írásban és képmű tájékoztatásnak minket színházuk műsoráról és eseményeiről. Bizonyára a vidéki közlekedés hiányossága az oka, hogy körlevelünknek eddig semmi visszhangja nem volt. Mindössze a szegedi színház től jött értesítés, hogy a színház — átépítés miatt — egyelőre nem működik. És egy kisebb városból is jött levél. A színházgató beküldte — a saját fényképét!

A hét színházi

A Magyar Rádió közismertében van s bizony közismertebb honoráriumokat fizet. E népszavazás is a nyilas idők örökségeit mindent elkövet, hogy szerényhez képest utánamenjen az új kísérletei az általános infláció szívesen nem sok sikerrel jár előrebocsátása mellett mondható történetet.

Egyik kitűnő fiatal színházi kapott a rádiótól, hogy a napján tartson egy rádiópergőért.

A színhész ugyancsak talán szolt:

»Kedves Igazgató Úr! Azzal a vidám félóraval, nek olvasása alkalmából

Én azt hiszem, a Mikulás Idén
Olyan nap lesz, mint akármelyik más nap.
Hogy cukrot hoz?... Ha erre várok én,
Fehér szakállam lesz, mint Mikulásnak...

Korszerű bál meghívó

A Dohánygyári Ifjúsági Szervezet műsoros Katalin-báljának meghívóján az alábbi két kedves mondat szerepel:

A műsor keretében fellépnek a főváros kedvencei és a nevetés királyai.

Evőeszközt mindenki hozzon magával.
Ezek után csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a nevetés királyai és a többi uralkodók is vittek-e eszeájt magukkal?

KRÓNIKA

Ki mondja azt, hogy a bepókálódott Dumas-regényekkel, a kürtökalapú gamáslis gavallérokkal együtt eltűnt az utca este nyíló halvány aszfaltvirága, a kapuk alatt álldogáló, tépett ruhájú, sápadt virágáros leány!

Tegnap is láttam őket, amint a szitaló esőben a Körút büszke palotái tövében kivirágoztak. Most fatalpú cipőben topognak, térdnélküli feszes szoknyájukat libbentli a játékos szél, de kipirosított vértelen szájukból ugyanaz a régi nóta — új szöveggel szól:

— Cigaretta tessék! Finom, jó cigaretta tessék!

Észre sem veszed a boldogságot. Mert egy rozoga, ablaktalan, mozgó vasdobozban zötyög-tated egész nap a tested és vitetted magad jegyre, darabszám, irodába, műhelybe, szerkesztőségbe; susztert, tilkárnyt és szelhamost.

Csak amikor most végre megáll ez a doboz, mindennap pont féltízkor, eszmélsz csak arra, hogy ki, mi vagy és hol élsz.

Felfedezed a várost az embeerekkel és boldogság tölti el, hogy valakikhez tartozol, hogy a többiekkel együtt úszkálhatsz ebben a jósdórású, tiszta falyamban, ezekben az egymásba torkolló utcákban.

Ó, hála és köszönet a BSZKRT-nak, aki megtanított bennünket a gyalogjárás boldogságára, a utca szeretetére!

Az Országos Színészképző Iskola vizsgaelőadása (A KÉK POSTAKOCSI)

Fülöp Kálmán és Megó Erzsébet

Fülöp Kálmán, Besztercezy Pál és Szentessy Zsuzsanna

Besztercezy Pál és Zárny Márta Kovács Magda és Csorba István
(Méryné Wellesz Ella felvételei)

SZEGEDI HÉPSZAVA

Azonnali hatállyal elbocsájtották a szegedi szintársulat tagjainak egy részét

Kultuszminiszteri indokolás: Fedorothiány

Mikor a Szegedi Állami Nemzeti Színház szervezése befejeződött, a »Fényszóró«-ban kifejeztük aggodalmainkat a szegedi társulat túlméretezésére vonatkozóan. Aggodalmaink — úgy látszik — már a színház megnyitása előtt helyeseknek bizonyultak. A kérdés csak az, miért utólag látnak be az illetékesek ennyire kézenfekvő dolgokat? Miért akkor, amikor az elbocsátásra kerülő színészek már sehol sem kaphatnak szerződést az évad hátralévő részére? Mert ha Szegeden még nem is kezdődött meg a színházi év, az ország többi szintársulatai ide s tova az évad közepén járnak.

A Fűszerkereskedők Országos Egyesületének »vigalmi gárdája« múlt vasárnap jól sikerült műsoros délutánt rendezett a Zenekadémián nagytermében. Othy Magda, Pethes Sándor, Misoga László adták elő vidám számokat. Sárközy Gyula rendezte a műsort és mint előadó is szerepelt. (Fűszerekről lévén szó: egy kis kockacukrot is előadhattak volna!)

A Fali Ujság rejtvénye

vicce

n nehéz hely
erten sovány
rű intézmény
nyögi s bár
y lehetőségei
aknak, ebbeli
ióban termó-
nak. Mindezek
k el az aláb-

zünk levelet
t valamelyik
fétórárt 1800

ben így vála-

lekötelezett
elyhez levélk-
ottam...

Pillanat- interjú Jávor Pállal.

Már kijött a szanatóriumból, pasaréti vil-
lájában látogattuk meg.

— Allapotom »kielégítő«. Annyira máris
rendbejöttem, hogy hétfőn kivisznek autón
a Hunnia-filmgyárba, ahol befejezik ve-
lem a »Tanítónő« felvételeit.

— Egyébként?

— Keserves dolog, hogy nem dolgozha-
tom. Amíg a szabafogságom tart — írok.
A napokban jelenik meg a könyvem:
napló, mélyet fogságom és chureoltásom
alatt írtam.

— Színészi benyomásokban mit jelentet-
tek ezek a nehéz hónapok?

— Minden élmény gazdagítja a művészt.
Ugy érzem, több szín és kifejező eszköz
birtokába jutottam. Kicsit drágán jutot-
tam hozzá...

Veres Endre

Ki ez a filmszínésznő?
Megfejtés a 19. oldalon.

Tudod, kít láttam a kávéház-
ban szöveggel feketézni?

Pathelin mestert Guillaume-
nal, a szőrösszívű kalmárral.

Hiába, már a színház is ha-
lis...

Stuart Máriát láttam, amint
egy práterutcai szatócsoboliban
ragymát vásárolt. Homlokát
szeszehúzta s szemmel láthatólag
éprengott, vajjon futja-e a
lényéből, — mintha nem tud-
nánk, hogy a brit kincstár bir-
okosa — majd mosolygott is ez
büszke asszony s mikor eltá-
vozott a kiló hagymájával, mely
szütlelettel köszönt a boltosnak,
mint aki nagy szívességet ka-
pott.

Milyen rossz színész!...

Kőbányai Gy.

DARVAS SZILÁRD:
Emlékezés
egy régi film-
szkeccsre

1.

Harminc évvel ezelőtt még történtek olyan csodák, hogy íróval irattak filmet Magyarországon. *Karinthy Frigyesnek* hívták a feleséges fiatal szerzőt, aki néhány kezdeti sikerrel a háta mögött, világviszonylatban is legalább húsz évvel megelőzve korát, felfedezte azt a filmben rejlő óriási lehetőséget, hogy benne a belső lelki történések pillanatok alatt és maradéktalanul érzékeltethetők. Azóta — elsősorban a francia filmeknél — számtalanszor éltek és visszaéltek a fotografáló gép lenséjének ezzel a lélektanilag is felbecsülhetetlen érzékenységgel, igen sok filmremekben láthattuk, hogy az igazi drámák és események elsősorban belül a lélekben játszódnak le s egy családott ember fájdalma izgalmasabb lehet a legvadabb kocsmái verekedésnél is. Ezenkilencszáznegyvenötöt írunk, a film szerte a világon nagykorú lett, egyedül nálunk jár abban a készenvett gyerekcipőben, melyet a hazai filmkonfekciósok, nem is tudom már hány éve, a lábára erőltettek.

Mindezek tudatában és ismeretében nem érdektelen foglalkoznunk *Karinthy* harminc év előtti filmszkeccsével, mintegy biznysággként.

Prológus.

Írta: Somlyó Zoltán.

Női arcok: rejtelmek! Férfiarcok! komolyak!
Elkuszált szerelmi szálak, szép szeszélyes gomolyag!
Ti, kik sirtok, hogyha csók kell s hogyha van csók, nem elég —
s féltékenységgel borzolják fel szerelmeitek ütemét:

látni fogtok itt egy embert, ki, miként hős Donkizott,
lándzsahegygyel ront a légynek s részeg, bár bort nem ivott.
Hőszermes, ki a nőért egy világot nemesít;
hős bolond, ki mindent tudva, végül mindent elveszit.

Majd nevetni fogtok rajta, mert a nőt úgy őrzi ő,
mint a nyárnak lángemlékét a szomorú őszi.
A szerelme minden, minden! — Neveltes nézni már.
És az első csók ízében az utolsót érzi már.

Majd nevetni fogtok rajta: milyen bolond, mily szegény.
Szíve körül, amely reszket, egy örökös gyászszegély.
Nyughatatlan, mert szerelmes! Csak szerelmes, semmi más.
Donkizottnak vihar minden szélvitorlafordulás.

Féltékenység! Szent naivság! Profétai örület!
Lovagok, kik őv helyett szívükben hordják törököt!
Féltékenység: sárga angyal, beteg virág csontmalom:
nincs ellened, amíg nő lesz, soha semmi oltalom.

Ki szívéből tud kacagni, gyorsan hull a könnye ki.
S aki sir, azt igaz ember gúnyal ki nem neveti.
Bús szerelmek hőmpolyógnak e föld vidám völgyein
Uraim, az élet rútt! — S, be szép az élet, hölgyeim!

hogy nem okvetlen lebecsülendő dolog, ha véletlenül író téved a filmgyár területére.

2.

Fikszírozzák a feleséget — ez volt a címe és dióhéjban a meséje is *Karinthy* filmvígjátékának. *Somlyó Zoltán* finom és mélyszélesen meleg prólogusával indult a darab, amelyet *Gellért Lajos*, a főszereplő, *Pierrot*-ruhában mondott el. A film indulásakor a szerző utasításokat ad a három főszereplőnek: a férjnek, a feleségnek és a hadnagynak. Ezután kezdődik a játék. Férj és feleség a dunaparti korzón sétálnak, a férfi

betegesen féltékeny az asszonyra. Mindenki a nő szeretőjét látja, összevessz a pincérekkel is, majd a kávéház üvegablakán keresztül észrevesz egy hadnagyot, aki nyugodtan és közömbösen bámul a semmibe.

— Ez a feleségemet fikszírozza! — kiált a férj és berohan a kávéházba.

Kérdőre vonja a mit sem sejtő hadnagyot, elmeséli összes családi intimitásait s addig győtri a szerencsétlen idegent, míg az »Kitört a hadgyakorlat« kiáltással elrohan, csak hogy megszabaduljon tőle.

A férj most újra az asszonyt veszi elő, aki kétségbeesetten tiltakozik, de a féltékeny embernek már fixa ideája a hadnagy. Összes nem létező szerelmi ellenfeleit ebben a férfiben látja összpontosulni. Állandóan víziói vannak. Minden lefüggönyözött kocsiiban hitvesét és a hadnagyot látja, a vurstli tetovált nőjéről pedig, aki bájait mutogatja, azt hiszi, hogy a felesége és letakarja. Az állatkerti ketrec esőkolódzó majmaiban is a hadnagyot és az asszonyt fedezi fel (hányszor találkoztunk azóta ezzel a motívummal!) s a városligeti tavon botrányt rendez, míg belefördítják a vízbe. Végül a gyakorlóterén rátalál a hadnagyra és minden tiltakozása ellenére hazaviszi, hogy szembe-sítse feleségével.

Karinthy Frigyes

Állj ki gaz lovag a bajra!
Ne menjen olyan közel a feleségem!

Az asszony sir és méltatlankodik, a tisztt pedig igyeckszik megnyugtanni a férjet, aki megkéri, hogy cseréljenek ruhát. A hadnagy bele megy a trefába, polgári ruhában távozik, a férj pedig most már mint hadnagy győtri tovább feleségét s vad féltékenységgel felkergeti a vetélytárs lakására. Útközben a darab szerzőjével, *Karinthy*val találkoznak. A férj vele is kikezd.

A hadnagy lakásán végre az asszony tényleg félrelép. A kapuban ácsorgó férj elalszik, *Donkizott*nak álmódja magát és úgy látja, hogy mindenütt csalják a férjeket. Elhatározza, hogy mindnyájuk nevében bosszút áll, felül egy rozoga konflislóra, maga köré gyűjti a családott embereket, majd a Vércmzón megvív a had-

Gellért Lajos

naggyal és megöli ellenfelét. A tömeg üdv-
rivalgasai közepette viszik a holttestet a had-
nagy háza elé, a hol a férj felébred és felrohan a
tiszt lakására. Most már mind a ketten hazud-
nak neki. Ekkor megnyugszik és csendes tébo-
lyában gyertyával a kezében jeleket ad saját
magának az ablakból, mialatt a háta mögött a
hadnagy és az asszony vidáman csókolóznak.

3.

A film szüzséje ma is meghökkenően merész
és új, talán még inkább, mint évtizedekkel
ezelőtt. Természetesen honi szemzőből nézve.
Egyúttal lemérhetjük rajta, miféle görbét tett
meg a magyar film hátrafelé, a »nemzeti« irányú
filmgyártáson keresztül egészen a dicstelen
jelenig és a cseppet sem biztató jövőig, amely a
multkoriban ismertetett »Hazugság nélkül«
című film stroyja alapján már előrevetí árnyékát.

Csak mellesleg említjük meg, hogy e film-
szkeccsnek annak idején hatalmas közönség-
sikere volt, talán éppen azért, mert az egyszeri
magyar filmesek még nem féltek jót és jól adni.
Pedig ez a szkeccs ráadásul »sztárok nélkül«
készült s olyan jelentős karakterszínészünk szín-

A hajszá után

padi pályafutásának volt első állomása, mint
Gellért Lajos, aki a férj alakítójaként egyszerre
az élvonalbeli színészek sorába lépett.

Karinthy Frigyes tudtommal több filmet
nem írt, pedig a zseniális kezdet világhírű film-
íróként ígért. Valószínűleg nem rajta múlt, hogy
helyette harmadrangú tollnokok »csinálták« a
gombamódra szaporodó filmek storiáját. De
annyi kudarc és dicstelen eredmény után talán
ideje volna, hogy az író végre újból szerepet kapjon
a magyar filmgyártásban.

BUNDÁK SZEMERE szücsnél

ERZSÉBET-KORÚT 26 SZ.
MÁSODIK EMELETEN

ÖRVÖS LAJOS:

PARASZTNŐK BALLADÁJA

A hajnal kékje itt talál
a szürke víznél minket is,
itt folynak el a napjaink,
itt úsztatjuk az inget is,
mienk a lágy eső korán,
ha gyenge szánkon dal szakad,
még fenn a hold, még zöld a hold,
a férfiak még alszanak.

A ringó létrán billegünk,
ott már a padlás integet,
teregetjük a friss ruhát
s a keskeny rózsaszín eget...
A tűzre rózsét hordozunk,
hogy melegedjen a leves,
a fű közül, nagy fű közül
egy kölyök a testünkre les.

Lekvárt főzünk a domb alatt
és kavargatjuk a sűrű lét,
esiklandó füstön pirulunk,
míg porlik lenn az ürülék,
a kútnál megfésülködünk
és úgy kívánunk jónapot,
szökés hajunk, vörös hajunk
huzigálják a hónapok.

A sárga kastély rombadólt,
hol parancsolták, hogy: szeress!
És krumpli rothad, hol füves
testünk szegyéntől volt veres,
hol lábunk, mellünk volt fehér
s az úr fogától megrepedt, —
most úr a szél, most úr a nép,
zeller nővi a kerteket.

Az esti szürkület során
szoknyát cserél a gyenge Nap,
hízogó, félénk kisfiúk
bujkálnak lábaink alatt.
Zagyvágó ér az életünk,
a békaparton megreked, —
felöltözünk, levetkezünk
s megölelnek az emberek.

ZENEI HÉT

FAILONI SERGIO „cik-
lusai“ befejeztével lerögzíthet-
jük, hogy a zeneirodalom nagy-
jai közül Budapesten Beetho-
ven és Csajkovszkij a sztár.
Honi karmestereink közül pe-
dig kétséget kizáróan az egyet-
len itt tartózkodó külföldi diri-
gens. Hogyne telne meg hát a

hangversenyerem, ha a sztár — slágerokat ját-
szik? (És ezeket a — bocsánat — aszfaltról köl-
csönvett kifejezéseket nem megrovásként hasz-
náljuk, hanem hogy tényeket rögzítsünk le ve-
lünk.) Failoni mindenképpen megérdemli a nép-
szerűséget. Szuggesztív egyéniség, mozdulatai
leegyszerűstetettek és mégis megtalálják a kap-
csolatot a zenekarral és közönséggel egyaránt.
Különösen a romantikus művek állnak közel
hozzá. Wagner muzsikájának rajongója ő. És
Csajkovszkij is „motivumokkal“ dolgozik, me-
lyeket előre elhatározott szándékkal adagol mon-
danivalói kifejezésére, — a szükséghez képest
akár szlávok, akár nyugatos köntösben. Termé-
szetes tehát, hogy az orosz zeneóriás megértő
tolmácsolóját ünnepelte a hallgatóság olasz ked-
vencében.

A produkció előadásonként fejlődött. A IV.
szimfóniánál éreztük, hogy alkalmi zenekarral
állt ki, melynek összjátékát ilyen nehéz és ke-
veset játszott múltén egy próba alatt nem lehet
tökéletesíteni. Az V. és VI. szimfóniát már
kizárólag operaházi tagokkal játszotta és külö-
nösen a „Pathétique“ indulós-tételénél látszott,
hogy ebben az évben ezekkel a muzsikusokkal
már többször vezényelte.

A VASÁRNAPI ROMAN-
TIKUS MATINÉ megérde-
melte volna, hogy a Rádió az
egész világnak közvetítse, mint
a magyar zenekultúra magas
színvonalának bizonyítékát.
Pataky Kálmán Schubert- és
Brahms-dalokat énekelt, maga
is költővé válva a költői alko-
tások átélésében. Hernádi Lajos és Garay György
különösen C. Franck híres szonátájának szinte
egyetlen panaszos melódiára épített világfájdal-
mát közvetítette tökéletesen. És Hajdu István
együttérző zongorakíséretéről is meg kell emlé-
keznünk.

MOZART „koronázási“ zongoraversenyét
László Ervin játszotta a Székesfővárosi Zenekar
bérleti estjén. Mozart világa — ez a világraszóló
csoda — csak látszólag vetíthető ki könnyen. De
csoda ennek a 13 éves gyermeknek a nagy mű-
vekhez való közeledési készsége is, mellyel néhol
— különösen az I. tétel kidolgozási részében —
sikerült is megtalálnia a mindent magába ol-
vasztó Szeretet hangját.

A vezénylő Lukács Miklóst különösen el-
ismerés illeti a ritkán hallható, 4 fűvőhangszerre
írt szimfónikus versenymű gondos előadásáért.
A szólisták is — (Szécsler Tibor, az oboa, Her-
nád Ferenc, a klarinét, Kovács János, a fagott és
Kovács Béla, a kürt művésze) — kitétek ma-
gukért.

Reményi Gy. István

Háborzó idők

IRTA:
KÖBÁNYAI GYÖRGY

Tudod milyen ez a tavasz? Részeg. Piros a levegő, tüzesen áttetsző, mint a drága, nehéz bor. És mámoros tőle a világ, aki jócskán beszívott ebből a bódító nektárból. A fák kontyjai félreállnak, macskáink reggelre agyonmarva, véresen kerülnek elő és arckontra kivirágoznak a rubinszínű pattanások.

Ferkóval, a kis inassal, ha néha el is tévedünk az inasiskolába, még a második órát sem várjuk meg, ellógunk onnét csavarogni. Zsebredugott kézzel, futórészve járjuk a várost, ok nélkül nekilődülünk olykor, végigvágatunk a körúton s lihegve állunk meg pihenni. Aztán mint a gonosz ördögök, a szembejövő finom úrilánykákba belécsipünk s hangosan nevetve loholunk tovább.

Nem csimpaszkodunk már fel a villamosok ütközőjére, lassú utazás az nekünk, még nem is bíránk akár két percig is egy helyben ülni. Estefelől elvetődünk a szűk kis utcákba, ahol kifestett arcú leányok pénzért mérik a szerelmet. Nem megyünk be velük szobáikba; nincsen arra pénzünk s nem is jönnének velünk, ilyen fiatal kölykökkel. Csak beállunk a sötét kapuk alá, onnét gusztáljuk őket s ha véletlenül kikezdenek velünk, potyázunk egy darabig, amíg rá nem jönnek, kikkel van dolguk, aztán nagyot lódtítanak rajtunk.

Késő, sötétben érkezünk haza, vacsora helyett pofonokkal vár a mesterünk. A vacsorát nem is nagyon bánjuk, nem vagyunk éhesek, csak inkább kegyetlenül szomjasak. Nekiesünk a csapnak s szívjuk, szívjuk magunkba a hideg vizet, tüzel a testünk, lobogó lánggal ég, de lelkünk is izzik s tiszta forrásvízzel szeretnénk azt is hűsíteni. Lefekszünk, de álom nem jön szemünkre, csak zsájkainkon dobáljuk magunkat.

Ahol járunk, éles cserepeken járunk s ha menedéket keresve az égbe tekintünk, hát látjuk, hogy kancsitanak a csillagok.

Igy élünk jó ideig kiszáradt folyók mellett, esőtlen viharban.

Egy szombat este a Népligetben keresztül jövünk haza. A Koller-cirkusznál selyemruhás lány szólít meg: fejenként 5 pengőért bejönne velünk a bokrok közé. Szédülünk a szótól, nyelvünk tántorog s kezeink reszkette számolják a filléreket. Nincs elég pénzünk, összes vagyónunk 3 pengő. A lány azonban egy személynél ezzel is beéri. Sorsot húzunk s Ferkó indul el a sűrűbe, megismerkedni a szerelemmel.

Mikor hazafelé tartunk, nem szólunk egymáshoz, pedig a beszéd az most nagyon jól esne, talán Ferkó olyat is mondana, amitől megenyhülhetnék.

Otthon érintetlenül hagyjuk a vacsorát, vackainkra fekszünk, belebújunk ebbe a puha, sűrű sötétbe. Forró, fekete ez az éjszaka, mint bősöknyás, kövér cigányasszony. Ferkó hasonfekve horkol, a falon szellemtáncot lejt a kemencetűz lobogó árnyéka s a roppantható dagasztócsészékben érik, puffad a nyers tészta. Nyitva a szemem, nem kerülgeti az álom. Mélyen lélegzem, mint aki sóhajt is, szenved a nyomasztó teherből. Mert rám telepszik ez a tömött, fojtó sötétség, agyonnyom titokzatoságával. Felkelek a helyemről, nem bírom már tovább, odalépek a kemencéhez, letérdepek

(Szávay Edit rajza.)

eléje és imát mondok, ahogy azt még apámtól hallottam nagy szárazságok idején.

— Uram, Jézusom! Adj esőt a földeknek, legelőt a nyájnak, boldogságot az embereknek! Aztán felállok, megtisztulva állok fel, mint aki tiszta forrásvíztől tisztult meg, kibotorkállok az udvarra s mint a megbabonázott megyék hátra a cselédházhoz. Marikához megyek, a kis szolgálólányhoz, akit kitakarva láttam egy hajnaltájt aludni. Most is kitakarózza alszik, szétvetett tagokkal, kibomlott arany hajával. Nem gondolkozom, — mintha csak mesében lennék — befekszem mellé, fel sem ébred, csak megfordul és álmában átkarol.

Reggel aztán Ferkó jókora lángossal kelteget. — Gyuró, bizony jól elpasszoltad az első menetet. De most aztán siessél!

Siet a fene, gondolom, nem törődöm többé a pékkel, egy hét mulva úgy is felszabadulok és otthagynom ezt a vacak műhelyt. Nevetős a kedvem, esett az éjjel, harmatos ott künn minden, a bab jókorát kapaszkodott s egy éjen át megleveledett a krumpli is.

Valami szép születik bennem, nylik, mint a gyenge virág s eképpen lenne kedvem énekelni:

Eljött az eső, ó...
Selymes a fű, ó...
Épül a házunk, ó...
Boldogság a földön, ó...

De nem éneklek, — így csak a szívem szól — csak csókolom, Marikát, csókolom, csókolom, míg munkához nem látok.

Pénz- és ruhasegélyt kaptak a színészek

Két örvendetes hírről kell beszámolnunk: Pethes Sándor, a Színészegyesület nyugdíjintézetének miniszteri biztosa, aki nagy körültekintéssel és hallatlan lelkiismeretességgel foglalkozik a nyugdíjas színészek ügyével, az elmúlt napokban váratlanul idézést kapott a kultuszminisztériumba. Ott Sally Géza miniszteri tanácsos és Romhányi Gyula miniszteri osztálytanácsos közölték vele, hogy a kultuszminiszter a nyugdíjas színészek megsegítésére soronkívül tizenkétmillió pengőt utalt ki. A hírvétele után Pethes Sándor miniszteri biztos (nem pedig a színész) a következőket mondotta a Fényszórónak:

— A magyar nyugdíjas színészek eddig a társadalom legmostohább gyermekei voltak. Azokból a fillérekből tengették életüket, amit a jegyek után a színházak fizettek be. Hatszáz nyugdíjas színésziünk van és ezek eddig 180 pengőt kaptak havonta. Ebből a tizenkét millióból, amit a kultuszminiszter előzekegyességéből megkaptunk, azonnal gyorssegélyt utaltunk ki részükre és ígéretet kaptam arra is, hogy a jövőben nemcsak anyagi, hanem természetbeni segítséget is kapunk. A nyugdíjas színészek nevében ezért köszönettel tartozom a kultuszminiszternek és a pénzügyminiszternek, akik a legnagyobb nyomorban tengődő magyar művészeket felkarolták.

Bán Antal iparügyi miniszter a Magyar Színészek Szabadszervezetének kérelmére tekintélyes mennyiségű textilárut bocsátott a magyar színészek rendelkezésére. A miniszter magáévé tette a Szakszervezetnek azon indokolását, hogy a ruhanemű a színészek munkaeszköze. A miniszter 500 bakancsol, 500 férfiöltönyt, 500 női kabátot, 1000 férfiinget, 1000 alsónadrágot, 500 pár selyemharisnyát és 1000 pár férfizoknit utalt ki a színészeknek.

A magyar színésztársadalom nevében legmélyebb hálát kell kifejeznünk ezért a segítségért Bán Antal iparügyi-, Gordon Ferenc pénzügyi és Keresztury Dezső kultuszminiszternek,

KINCSES ISTVÁN

okl. rádiótechnikus, rádió- és televízió-laboratóriuma

Vállal: speciális rádiójavitásokat, hangosmozi és erősítőberendezések készítését és javítását

BUDAPEST VIII, FUTÓ-UTCA 29/A

RÁDIÓ CSERE, VÉTEL

Mindenemű gramofon és zenegépjavitás!

AUTÓSZAKISKOLA TERÉZ-KÖRÚT 7

HIKÁDE

hatóságilag vizsgázott személy-, teherautóra és motorkerékpárra

KERBER autószaakkönyvek

Telefonszám: 423-330

Kárpátoroszok csoportos tánc

Igor Krakowjak balettmester partnerével

OROSZ NÉPTÁNCOK

A »Picture Post« pompás képeket és cikket közöl az orosz népi táncokról, melyeket a Szovjetunió legkiválóbb táncosai mutattak be. Az angol lap kiemeli az »erő és báj« csodálatos összhangját, mely ezeket a táncokat jellemzi

Samusenko kozáktánc

Polka-jelenet
Orosz mazurka

VERSENYNAPTÁR

A NAGY-BUDAPESTI MUNKÁSSZÍNHÁZTÁRSASÁG VERSENYEK ELŐDÖNTŐJÉHEZ

- December 2.** VI. ker. M. K. P. d. e. 10. (Csengev. utca 68.)
 1. Cukrász Szakszervezet, *Gorkij: Éjjeli menedékhely*
 2. Könyvkötők Szakszervezete, *Wolf: Floridsdorfi asszonyok*,
 3. Közlekedési Alkalmazottak Szakszervezete, *Borcsa—Nagy: Hajnalhasadás.*
-
- December 5.** VI. ker. M. K. P. d. u. 5.
 1. Postás Szakszervezet, I. *Csehov: Házassági ajánlat*,
 2. Postás Szakszervezet, II. *Barsi Ödön: Éva színésznő akar lenni*,
 3. Postás Szakszervezet, Kispest, *Takács Miklós: Hajnaltől.*
-
- December 7.** Zeneakadémia d. u. 5.
 1. Svéd és Társa *Heysermann: Remény*,
 2. BSZKRT Kispest, *Hans Sachs: Paradicsomjáró diák*,
 A szalócs batyuja,
 3. Gázművek, Óbuda, *Darvas: Szakadék.*
-
- December 8.** Zeneakadémia d. u. 5.
 1. Pannónia bányász, *A Luz*,
 2. Hungária vegyiművek, *Karinthy: Visszakérem az iskolapénzemet*,
 3. Széchenyi fürdő, *Török Rezső: Magdaléna*,
 4. Orion lámpagyár, *Csehov: Jubileum.*
-
- December 9.** VI. ker. M. K. P. d. e. 10.
 1. M. K. P. Soroksár, *Bakonyi-Szirmai: Mágus Miska*,
 2. Pestszentlőrinc Áll. Lakótelep, *Patai: A munkás álmodik*,
 3. M. K. P. V. ker., *Fehér: Pató Pál, Pelófi*,
 4. XIII. ker., OTI-telep, *Gárdonyi: A bor.*
-
- December 10.** Zeneakadémia, d. u. 5.
 1. Phöbus, *Heltai: Az orvos és a halál*,
 2. Vízművek, *Lőrincz Miklós: Fegyverszünet*,
 3. Ganz Hajógyár, *Hans Sachs.*
-
- December 11.** Zeneakadémia d. u. 5.
 1. Shell, *Hans Sachs: Paradicsomjáró diák*,
 2. Ifjúsági Színház Egyesület, *Heltai: Az orvos és a halál*,
 3. Agrolux, *Drexler: Világ proletárjai Egyesüljtek*
 4. Rákospalota Kertváros Sport Egyesület, *Nóti: A nyúl.*
-
- December 12.** VI. ker., d. u. 5.
 1. M. K. P. VIII. ker., *Bölcsföldy—Pados: Másik oldal*,
 2. M. K. P. X. Vaád: *Fali újság*
 3. M. K. P. XIV. ker., Kertváros, *Heltai: Az orvos és a halál*,
 4. Szoc. Dem. Pesterzsébet, *Molière: Tartuffe.*
-
- December 14.** Zeneakadémia, d. u. 5.
 1. MADISZ Központ Pesterzsébet, *Katona: Bánk bán*,
 2. MADISZ Központ Pesterzsébet, Szabó telep, *Pirandello: IV. Henrik*,
 3. MADISZ Központ Pesterzsébet, Pacsirtatelep, *Rachmanov: Viharos alkonyat*
 4. MADISZ, V. ker., *Balázs Béla: Hazatérés, Békeffi: Sötét pont.*
-
- December 16.** VI. ker., d. e. 10.
 1. M. K. P. VII. ker., *Shakespeare: Szentivánéji álom*,
 2. M. K. P. VII. ker., *Csehov: Házitüznél*,
 Gyagyovszki: *Munkásszínház avatás*,
 3. M. K. P. Pesterzsébet, *Madách: Az ember tragédiája*,
 4. M. K. P. IX. ker., *Szuhodolszki: Az ostoba*, *Csehov: Lakodalm.*

Döntők:

December 23, 25, 26 délután 5. Zeneakadémia.

Téli szcenénád

(Décsi, Corsó.) Csodálatos az amerikai film-
 frók leleményessége: hányszor és hányféle-
 képpen tudják ugyanazt a vékony, kicsit bárgyú,
 kicsit geil históriát különböző ötlet-szószo-
 nyakon öntve feltálatni. Míg nálunk a filmfrók
 változtatják a kaptatót és hol a fiú milliomos és
 a lány szegény, hol meg fordítva (de mindkét
 nembeli gazdag szegénynek hazudja magát),
 addig túl az Óceánon a revüfilm receptje ez:
 Végy egy zenekart és egy énekesnőt. Kapaszd
 össze őket, de úgy, hogy legyen tartalékban egy
 másik énekesnő vagy zenekar. (Ezúttal az éne-
 kesnő marad és a zenekar repül.) Próbák, sze-
 relem, veszekedés, remek zeneszámok, a végén
 a nagy revü, kész.

A Téli szcenénád szcenáriumírójának dicséretére
 legyen mondva, hogy ebből a sablonból aranyos,
 mulatságos filmet csinált. Hozzávetettek még egy
 agyoncsépelet sablont, — az ismeretlenül örökbe-
 fogadott bébiról kislól, hogy felnőtt nő — a
 kettőt összekeverték, felrázták, megpékeltek
 bravúros sífelvételekkel, humorral (ezúttal nem
 amerikai fahumorról), *Sonja Hennie* jóvoltából
 káprázatos jégrevüvel, elképesztően tehetséges
 néger akrobatákkal és zenével, zenével, zenével.
 Lehet ez rossz? Dehogyan. Annak, aminek
 készült, kitűnő.

A zenéről, ha hely lenne hozzá, oldalakat
 lehetne írni. Az amerikai jazztől öt éve eltelt
 közönség itt alaposan kárpótolhatja magát.
Glenn Miller csodazenekarát hirdetik a plakátok
 és ezúttal nem kell a reklámfőnöknek félnie, hogy
 szédelő feldicsérésért lecsukják. *Harry Warren*
 számai ragyogóak. Az *In the moon* máris sláger
 és nem csodálkoznánk, ha a *csókpólka* lenne az
 idei farsang új tánc attrakciója.

Summa-summárum, jazzkedvelők, táncoslábú
 frúk és lányok, bácsik és nénik, sürgősen meg-
 nézni a Téli szcenénádot. (—sm—)

Ujváros szem Művészlemezek,
 operák, zenekari művek
 tánclemezek
 béke bell vála sztékban
 Kossuth Lajos-utca 11 az udvarban

SZÁSZ ÉKSZER
 SOMOGYI BÉLA-ÚT 3 A
 VÉTEL — ELADÁS

RÁDIÓ GYORS-SERVICE KFT.

Felelősséggel javít — rádióját megveszi — cserél

22-02-02 telefonhívásra

LAKÁSÁN IS JAVÍT

Átvevő helyek:

XIV., Szabó József-utca 12. Telefon: 22-02-02

(Rádió Gyors-Service)

VII., Verseny-utca 2. Telefon: 22-24-41 (Vörös Rezső)

V., Pozsonyi-út 10 (Borsódy László)

X., Gergely-utca 35/c. (Raffay József)

EZ MUNKÁSKULTÚRA! Szimfonikus hangverseny a gyárban! Beethoven a „város peremén!...“

Milyen szomorú, hogy most még csak ilyen felkiáltójeles frázisokkal írhatunk erről. És milyen lelket vidámító, hogy most már mégis beszámolhatunk ilyenről. Télikabátban didergő munkásokról, akik lelkesen ünnepelnek fázó ujjakkal is Beethoven játsszó zenészeket, vagy a nekünk még kissé újszerű képről, ahogy gyárigazgatók és napszámosok együtt ülnek a vasaltuadrágú tisztviselőkkel és egyesülnek az áhitatban, amit a mozarti muzsika szeretethullámai varázsolnak köréjük. Az olvasó joggal vághatná a beszámoló tollforgató fejéhez: »Könyvnyű ilyen sablon-mondatokat írni. Hiszen az idézett kép „giccs“ már s az ezzel kapcsolatos mondanivaló — közhely!« De mi ezt a közhelyet unos-unalomig addig fogjuk csépelni, amíg maga a tény, a téma is közhellyé nem válik. És zenei társadalmunk minden tagja be nem látja, hogy elsősorban azért kapta a Sorstól muzsikálási tehetségét, hogy azokat vezesse be a legmagasabbrendű lelki élmények birodalmába, akik eddig nem kíváncsok, vagy nem tudtak oda bejutni.

*

Szombat délután a Székesfehérvári városi Zenekar a WM-munkásság hívására a csepeli sportcsarnokban Beethoven-műsort játszott. Az egyes számok előtt *Somogyi László* karnagy tartott magyarázó előadást. Az *Egmont-nyilatvány* a szabadsághős tragikus és a befejező diadalittas tizenhatodikban mégis felemelő, lélektisztító sorát változta. A *VII. szimfónia* bevezetőjében pedig arról beszélt, hogy az igazán nagy ember élete leglesújtóbb korszakában is milyen derült, milyen nemes mosolyt tud árasztani maga körül. E két mű között *Lengyel Gabriella* — estélyi ruha fölé öltött, nehéz bundában is — bensőséges megérezéssel tolmácsolta a *Hegedűverseny* beethoveni szépségeit. Vasárnap délelőtt pedig a Rádiózenekar szerepelt a perifé-

rián: *Ferencsik János* vezényletével Kőbányán adott a Fegyvergyár kulturbizottsága rendezésében magasszínvonalú hangversenyt. *Pataky Kálmán*, *Schubert* és *Brahms* számai között a Zeneakadémiáról szaladt ide *Mozart*-áriákat énekelni, *Páka Jolán* társaságában. Szünet után pedig *Beethoven* V. szimfóniája hangzott el. Itt izléselesen kiállított műsorban adtak magyarázó szöveget a hallgatóság kezébe. (Ezt — akár csak *Somogyi* bevezető előadásait — azért dicsérjük meg, mert bármennyire is tudjuk, hogy a zene nyelvén kifejezett élményeket *szavakkal* magyarázni alig lehet, mégis: *feltétlenül* szükséges van útmutatóra annak, aki egy ismeretlen tájon el akar igazodni...)

*

A munkáshangversenyek most, a helyiségek fűtelensége miatt, valószínűleg abbamaradnak egy időre. Kétszeresen fontos volna tehát, hogy *olcsó néprádiókat adjunk a dolgozók otthonába*, hogy legalább az éter hullámain át tovább kiéppülhessen a kapcsolat a munkásság és az örök Szépségek között. R. Gy. I

Mira Bell
Nappali
Krém és puder
éjjeli Krém és puder
arctej arcvíz

KÉSZÍTI: MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R.T. BUDAPEST

KRITIKA A KRITIKÁRÓL

A »Fényszóró« vetette fel hátsúbjain a »kritikáról« szóló kritikát ötletét. Ezért válaszolunk a lapban egyik kedves olvasónk, *Kisbán György* leveleire, amelyben meglehetősen kemény bírálattal illeti »Az asszony és a szelence« című darabról írt kritikánkat. Szívesen idéznénk az okos levél tartalma részleteit, de helyszűke miatt csak a lényegre érintjük. A lényeg pedig az, hogy a levélírónak egyszerűen más a véleménye a darabról. Vagyis valamivel rosszabbnak tartja, miert mi. A kérdés így egyszerűen a kritika örökre megoldhatatlan, központi problémáját, az *egyéni ízlés különbözőségét* tárja fel. Hangsúlyozzuk, hogy a darabot mi sem tartot-

tuk jónak és ezt meg is írtuk. Tehát csak árnyalati különbségről van szó, amikor olvasónk a darabot »még rosszabbnak« ítéli. Ha védekezni akar-nánk, tanunak megidézhetnénk azt a rengeteg embert, aki naponta megnézi a darabot és tapsol neki. Ők nyilván »jobb-nak« tartják a darabot. Kinek van igaza? Alighanem mindenkinek. Ezért tisztelettel elhárítjuk a levélíró ajánlatát, hogy »nézzük meg együtt a darabot, mert ő be tudja bizonyítani... Már csak azért se nézzük meg, mert — nem érdemes.

Gyenes István

(U. i. A válaszbélyeg a szerkesztőségben átvehető.)

A FALI UJSÁG REJTVÉNYÉNEK MEGFEJTÉSE

Filmrendezők figyelmébe!
Nem Greta Garbo, hanem Tóth Júlia, a Magyar Színház tagja.
(Foto Forrai)

SZÖRMEBUNDA

átalakítás, átszabás, javítás. Régl nívó, régl minőség

IRHABUNDA TISZTÍTÁSOK

HERMELIN SZÖRMESZALON, IV., MÁRIA VALÉRIA-UTCA 7. SZÁM

Olcsó, mégis jó!
BAKFIS
melltartó

Öfelsége hajója

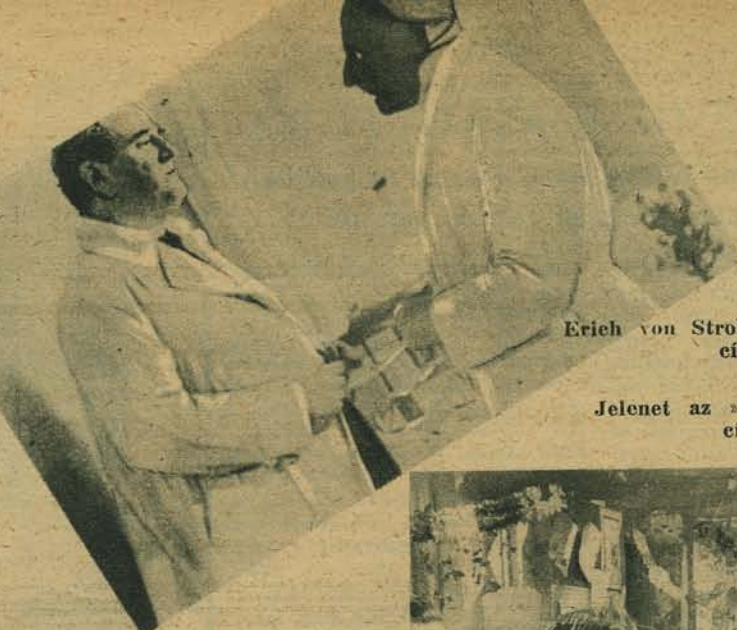
(Városi Színház.) A film az angol flotta hősi küzdelmeiből mutat be egy emberi mozzanatokkal sűrűn színezett fejezetet. A flotta-részletek grandiózusak, az emberi mozzanatok ünnepélyesek és meghatók. Egy kicsit túlságosan ünnepélyesek — majdnem az érdektelenségig. Az elsüllyesztett hadihajó legénységének néhány tagja egy mentőcsónakba kapaszkodva, a halálküzdelem drámai perceiben átéli életének legszebb jeleneteit: a karácsonyestét, az esküvőt, a búcsúzást. A néző folyton vár valamit, de a képek laza hangulatban oldódnak fel és az ember arra gondol, milyen remek filmet csináltak volna a franciák ebből a kitűnő ötletből. A filmet írta, rendezte és a főszerepet játssza Noel Coward. Partnerrei sem színészek. A „filmre vitt élet” stílszerű, ha a film nemes értelemben vett propaganda-célzatát tekintjük, de nem pótolja azt az érdekesség-többletet, amelyet a mai közönség ösztönösen vár egy filmtől. (—es)

ÜLDÖZÖTTEK

(Scala.) A film 1940-ben készült, valószínűleg lázas sietséggel és azzal a céllal, hogy a franciák egy hagyományosan »művészi«, egyben pedig vérezen aktuális filmet kapjanak a háború kitörését megelőző hónapok nyugtalan-

GYANÚ ARNYÉKÁBAN

A szezon egyetlen izgalmas detektív-bűnügyi filmje. Universal-film
Bemutatja esütörtökön az OMNIA
Filmszínház.

Erich von Stroheim az »ÜLDÖZÖTTEK« című filmben

Jelenet az »ÖFELSÉGE HAJÓJA« című filmből

ságáról. Az izgalmakat egy családi hangulatú párisi szálloda emigráns-lakóinak életébe sűrítette bele a forgatókönyv írója. Különös figurák vonulnak fel meglehetősen nagy számban és sorsuk lassan, de bizonytalanul összebonyolódik. Éhségtől és szerelemtől exaltált festő, fél-cédulás helyeggyűjtő, ájult amerikai milliommónó, tolvaj belami és a nagy sláger: Erich Stroheim, mint osztrák orvos, fél fején fekete álarccal. Háborús sérülés torzította el arcát és az új háború előestéjén, amikor kiteszik állásából, fölbövi magát. A rákényszerített grand-guignol-maszkon is átüt lenyűgöző művészete. Partneréi is, az utolsó statisztáig, remek kabinet-alkításokat adnak. Kár, hogy az egész egyike a tipikusan agyonmotivált és túlrendezett francia filmeknek. Egyes jelenetei és figurái mégis mélyen emlékezetünkbe vésődtek, mert messze túlszárnyalnak mindent, amit más nemzetek ilyenfajta filmben produkálni tudnak. Érdekes, hogy a filmben halljuk Hitler örvöngő halandzsáját »a végső győzelemről« és Chamberlain fáradt hangját, amint bejelenti az elkerülhetetlen háborút. Az »Öfelsége hajója« című angol film is élt ezzel a hatásos fogással amely úgylátszik a háborús filmek vándor motívuma lett. (gy. i.)

FOTO **MEGNYITOTTA**
Carbucci **ÚJ MŰTERMÉT**

KRISTÓF-TÉR 3 — félemelet

Tudják jól Pesten Budán
Hangszert ad vesz

Feller-Dubán
CSAK JÓZSEF-KÖRÚT 38

OLCSÓ ÚJ
ÉS HASZNÁLT

MŰBÚTOR

GOMBOS ASZTALOS ÜZEMBEN

Kombinált, háló, konyhák, rakamiék, egyes darabok is. VETEL, ELADÁS KÁLVARIA-UTCA 26

VILL.

kályha, főzők, hőszugárzó, vasalók
RAKTARRÓL SZÁLLI!

Rádió és Villamossági Kereskedelmi Kft. Belgráder és Maulis.
IX., RÁDAY-U. 11. TELEFON: 186-003

Írók és könyvek

Déri Tibor: Tengerparti gyár

Déri Tibor könyve egy sztrájk mesteri leírása. A Földközi-tenger mellett, egy dél-franciaországi városban a zsákgári munkások béremelést követelnek, leállítják a munkát s néhány napra megszállják az üzemet. A könyv az eseményektől, várakozástól és elszántságtól telített néhány nap történetét beszéli el.

Minden sztrájk lázadás, a kizsákmányolók jogos harca a kizsákmányolókkal. De ez a sztrájk több és más, mint a munkás önvédelmi harca a tőkessel, melyet Zola esodálatos Germinal-ja óta már olyan sokan megírtak. A dolgozó és dolgoztató szükségzerű szembenállásán túl benné van még a kihasználó nő lázadása a férfival szemben.

A szép Fabre, a munkások felügyelője, csak azt a nőt vette fel és túrta meg az üzemben, aki odaadta magát neki. A sztrájkoló munkások foglyulejtik a felügyelőt, összekötözve tartják az üzem rak-tárában. Még maguk sem tudják, hogy mit is kezdjenek vele, bosszújuk nem mert tudatos szándékban, vagy éppenséggel elhata-rozásban alakot ölteni. Tétován ingadoznak az észszerű megegyezés és a megtorlás elemi indulata között. Csak egy nőben, az izmos, vörösszőke Marieban lobog az eltökélttség komoran, mindent vállalón. A bosszú az ő számára igazságszolgáltatás. Neki nem kellett odaadnia testét a felügyelőnek; a letiprottakért, a szenvedőkért követeli Fabre életét. Miért folyik a sztrájk? Béremelésért vagy bosszúért? Vannak pillanatok és helyzetek, mikor maguk a szereplők sem tudják s nem tudja az olvasó sem. Ahogy a munkások egyre inkább hajlanak a józan megalkuvás felé s csupán a felügyelő elboesátását kívánják a béremelésen kívül, úgy nő egyre nagyobb a fojtott nyugalmú Marie, kire társnői öntudatlanul áthárítják a megtorlás végzetes és hősi feladatát... A munkások a sztrájk utolsó éjjelén áthajítják a megkötözött felügyelőt a palánkon az utcára a végzetének s lerázzák magukról a felelősséget; Marie végez vele, vállalva a tettet a maga teljességében, minden következményével a bátortalanok helyett. Az elbeszélés pátosznélküli, megrendítő tragi-

kuma a művészi erővel és egyszerűséggel megformált alakok az időálló irodalmi alkotások magaslatára emelik az elbeszélést.

Dániel Anna

G. B. Shaw: Szocializmusról, kapitalizmusról — nőknek

„Bibliografián azoknak a könyveknek a felsorolását szokták érteni, amelyekből az író a maga könyvét összehordta. De ez a könyv nem ilyen gyűjtőmunka. Egészen az én fejem-ből született s úgy keletkezett, hogy egy hölgy arra kért, magyarázzam meg neki levélben, mi a szocializmus“ — írja G. B. S. fenti című munkájának függelékében, majd kifejti, hogy bár százával írtak könyveket erről a témáról, ezek mindegyikét akadémiák szaknyelven írták, szakismeretekkel nem rendelkező nőknek elviselhetetlenül szárazak, olvashatatlanok.

Megírja tehát a válaszlevelet, ötszáz nyomtatott oldalon. Ez az ötszáz nyomtatott oldal egy csodálatos írói pálya csodálatos csúcsteljesítménye. Az elmúlt száz esztendő legsúlyosabb problémáival labdázik, annyi bájjal, annyi ötlettel, annyi humorral és olyan száguldó tempóban, hogy alig lehet követni.

Felállítja a tételt: a javak és a nemzeti vagyon elosztása helytelen, ezen tehát változtatni kell. Szent Pálból indul ki: Aki nem dolgozik, ne egyék. A dolgozók viszont egyformán részesüljenek mindenképpen. De hogyan? „Amikor a gyárban egy gép milliószám állít elő gombostűt, senki nem tudja megmondani, mennyi gombostűt köszönhetünk ama ember munkájának, aki a gépet kezeli, mennyit annak, aki a gépet fel-találta, mennyit annak a mérnöknek, aki a gépet építette, nem is szólva a gyárban foglalkoztatott egyéb emberekről.“ Mi hát a felosztás kulcsa? Az egyik fajta munkát jobban fizetik, mint a másikat. Ki keressen többet, a pap vagy a kovács? „A pap magasabb iskolát végzett, görög nyelven olvassa az ó-testamentumot, ezt a kovács nem tudja. A kovács patkót tud csinálni, amit viszont a pap nem tud. A görög testamen-tumnak hány verse nyom annyit, mint egy patkó?“

Nincs a szociológiának olyan ága-boga, amit le ne tárgyalna könnyedén, elragadó humorral, mégis vaslogikával. A kommunizmusról ezt írja: „Vajjon hírlapjaink olvasása közben gondolta-e valaha, asszonyom, hogy a kommunizmus nem orosz forradalmi átok, vagy brit, vagy amerikai desperádók átkozott találmánya, hanem a nemzeti jövedelem és vagyon elosztásának felette tiszteletreméltó módja, amelyet apostolok megszenteltek és gyakoroltak és amely minden-napi életünk és egzisztenciánk nélkülözhetetlen alkotórésze?“

Nincs értelme tovább folytatni az idézeteket, mert nyugodtan idézni lehetne mind az ötszáz oldalt. Aki soha nem olvastott semmit szocializmusról, kapitalizmusról, — férfi is, nemcsak nő — olvassa el ezt és mindent meg fog tudni rólok.

Csodálatos olvasmány — csodálatos élmény...

Szász Miklós

HAJPÓTRÉSZEKET készít minden színben és méretben
RENCZES hajfestőmester, Csengeri-u. 84

Csodagyermekből hegedűvirtuóz

Beteggyamnálrokonszenves látogatóm volt: Bánát Gábor, a nagytehetségű fiatal hegedűművész. Komoly tekintetű, komoly beszédű fiatalember. Húsz éves sincs, arcán az ifjúság hamva. De egész lényén érezni, hogy súlyos élmények vannak mögötte. A nyilaskorszakban anyjával együtt hamis papirokkal bujdosott a Bácskában.

— Örök hálával tartozom édesanyámnak — mormolja. — Nemcsak azért, mert tavaly az életemet mentette meg, hanem azért is, mert nélkülözhetetlen támaszom művészi fejlődésemben. Attól kezdve, hogy szülővárosomban, Temesváron, felfedeztek mint csodagyermeket, az ő ellenőrzése mellett tanulok. Föl is költözött velem a harmincas évek derekán Budapestre, ahol rögtön Zathureczky Ede fogadott tanítványai közé. Nagyszerű mesterem egyébként ma is, amikor már kezemből a hegedűművészi oklevél, szeretettel foglalkozik velem.

— Mire készül most?

— A Brahms-koncertre, amelyet 7-i önálló hangversenyemen fogok először játszani. Nagy feladat, a hegedűművésznek „érettségi tétele“.

— Mi van a kamaramuzsikával?

— Erre Weiner Leó tanár úr nevelt az ő utólréhetetlen tanító-módszerével. Zathureczky kihozta belőlem a technikai tudást, föltárta előttem a szabad elképzelés útjait. Weiner fegyelmező ereje megszabta a korlátaimat.

— Más művészi hatások?

— Igen sokat köszönhetek Enescunak, a nagy román művésznek, akit a főlzabadosulás után Bukarestben fölkerestem. Szeretettel fogadott és saját vezénylete alatt fölléptetett az ottani filharmóniával. Rendkívül nehéz szonátáját be fogom mutatni a budapesti rádióban. Azután megyek vissza Bukarestbe, ahol elkezdem romániai és erdélyi városokra szóló hangversenykörutamat.

Fölemlíti bukaresti találkozását Oistrach szovjetorosz hegedűvirtuózzal, aki annak idején a brüsszeli világverseny váratlanul befutott győztese volt. Dicséri bámulatos technikáját. Szerényen, komoly méltánlással beszél fiatal magyar kollégáiról, akik közül Cserfalvy Eliz a kedvence.

Öröm látni ezt a fiatal művészt, aki a csodagyermek-betegségtől mentesen indul el a világjáró virtuóz pályára.

L. V.

CSILLÁR
KÁVÉHÁZA!

CSILLÁROK ÉS VILÁGÍTÁS RT.
VII., ERZSÉBET-KORÚT 41

Az a hamis kis háromszög. Ravaszság az egész, mindenki tudja, mégis elolvassa. Kiderül így, hogy aki nem akar reggel, délben, este, mindenkor újra és újra rúszhoz kapkodni — használjon durdilly ajakrúsz, mert az egész nap tart

Nappal függöny, este blúz

avagy:

a praktikus pesti nő küzdelme a létért

1. számú hadijelentés az eső- és szélfrontról.

Sorsártsunk hősi és kitartó küzdelme a hideg ellen, ami mindenhol rátör; ami befűj a boldogok darabokból összerakott szimpla ablakain és a boldogtalanok pótablakain; ami fűtetlen kályhából csap felé és ami egyáltalán mást sem csinál egész nap, mint őt ki-nozza és győrti és a végén mégis csak eléri célját és ő elkéserevésében elbógi magát. Na, de mint a cím is mutatja, ő praktikus hős és rugalmasan védekezik. Hosszú, álmatlan éjszakák eredményei azok a ruhadarabok, amelyekkel ezt az első számú közellenséget legyőzte. Ime, itt közli önfeláldozó és önzetlen hősnünk nagyszerűen bevált stratégiai mozdulatait.

Áldozzuk fel valamelyik régi kis tollaspárnánkat és vegyük ki belőle a tollat; ócska feltejtett blúzunkból vagy ruhánkól szabjunk ujjatlan, derékiig erős mellénykét (nagyon fagyosak és kevésbé hűdák csinálhatják hosszú ujjal is), illetve két mellénykét, amit vállnál és az oldalán összevarrunk egymással, ki-fordítjuk és bedugunk szépen elosztva másfél ujjnyi vastagon tollat; az alját összevarrjuk és az egészet 10 cm széles kockákba letűzzük. Az így nyert végtelenül meleg mellényt elől összegombolva pongyolától kezdve házi öltözetünk egész hosszú skálája alá felvehetjük és ha majd beáll a komoly fagy, még pullover alá az utcán is hordhatjuk.

Egy másik ajánlatunk tollból való ágypapucs. Ez percekben belül felmelegíti majd jéghideg lábunkat és mi nem kényszerülünk arra, hogy minden este lefekvéskor félóra hosszat Coué-rendszerrel elmeséljük magunknak: mi nem fázunk, mi azért sem fázunk, sőt melegünk van, hiszen mindenki tudja, hogy az ágyban meleg van. Mert hiszen mi nagyon jól tudjuk, hogy ez mind hazugság; kevés olyan hideg dolog van a földön, mint egy ágy, mikor az ember belefekszik. Az ágypapucs úgy készül, mint a mellényke, csak formailónbség van: olyan szabása van, mint egy bokafixes zokninak, amit elől lábközépig felvágunk és bokánál egy szalaggal megkötünk. További melegítő tanácsunk szintén éjszakát öltözetre vonatkozik. Bármilyen anyagból is van pyjamánk, húzzuk össze bokánál egy szalaggal és kössük meg éjjelre; nem-csúszik majd fel és így megvéd az éden az átkozott hideg levegő ellen.

2. számú hadijelentés

Harc a divattal, vagy azért is csinosan leszünk felöltözve, még ha ezen az összes jóbarátnók és a csillagászati árak meg is pukkadnak. Barátnónk lekuporodik egy párnán a földre, maga elé tesz két üres papírlapot, egy ceruzát a foga közé szorít; heti kerestetének eredményét, tíz cigarettát maga mellé tesz; előtte egy tábla áll a következő feurratt:

- paplanból ruha
- ruhából szoknya
- szoknyából ágytakaró
- ágytakaróból kályha
- kályhából gomb
- gombból... örlétkháza

és most kezdődik a varázs. Először is felírja, hogy van neki egy fekete rubája, amit már mindenki ün, még ő maga is, de a ruhának más baja nincs; ezután van neki egy elszakadt imprímé-blúza a harmincas évekből, egy sötét kendője, aminek a fele bombasérült, három fagombja is van és egy estélyi ruha felsőrésze, de mert ő gazdag nő, van neki még egy

formátlan antilop tászkája és egy méter sárga szallagja; de mert ő még ennél is gazdagabb és ez csak most tűnik fel neki, van még három deka sárga és három deka fekete pamutja és mindezekon kívül a nagymama szép francia kalaptűi.

Mindezt felírva előveszi a másik papírt és ezeket írja fel: fekete unalmat vidámmá teszem dél-előltre sötét kendő háromszögű épen maradt részével, amit nyak-kendőnek kötve hordok; dél-utánra antilop tászkából csinálok rá olyan széles övet, amilyen csak kitelik és elől csomóra kötöm; estére pedig csinálom az imprímé-blúzból nagyon széles, egy méter hosszú csikot és ezt négyszer lazán megesavarva, két oldalt a ruha sajtá régi fekete övébe kapcsolom, úgy hogy az elől mélyen leérjen.

A nagymama kalaptűiről lecsipem a tüket és rávarrom őket két klipszre és így lesz a ruhámra estére klipsz is. A pamutból egyujjas kesztyűt horgolok, felét feketén, felét sárgán. Ez meleg is, divatos is és üzletben drága is, és ha a Magda meglátja, megeszi majd az irigység. Az estélyi ruha felső-részből japánba szabott, magasnyakú, széles csavart övrészes blúz csinálom a fekete boleros selyemruhához; a sárga szallagot elteszem karácsonyi ajándéknak és a három fagombbal befűtök majd a születésnapomon.

Péter Éva

Mai KONYHA

TREND. Vasárnap: kelpüréleves, vagdalt libamell tört burgonyával, diós palacsinta.
Hétfő: burgonyagombócleves, lenesefőzelék, pirított hagymával. — **Kedd:** zöldségleves, lekváros metélt. — **Szerda:** borsóleves, pirított kenyérkockával, káposztás lángos. — **Csütörtök:** gombóleves, rakott keltkáposzta. — **Péntek:** rántott leves, túrós gombóc. — **Szombat:** savanyú leves galuskával, paraj omlettal.

Receptek:
Diós palacsinta
 Rendes palacsintabésztejt készítünk. A készült palacsintalákat mejjással edesített diófélélékkel egymásra rakjuk tortaformában, tetejére egy kis vajjat vagy tejfőt öntünk és sütőben pirosra sütjük.

Burgonyagombócleves
 80 dkg főtt, áttört burgonyát liszttel tészttávégyurunk, apró gombócokat formálunk belőle és forró vízben kifőzzük. Közben hagymás, paprikás rántást készítünk, tesszünk bele apróra vágott zöldséganyagot és egyszer felfőzzük a le-vessel.

Káposztás lángos
 1/2 kg lisztből jó kenyértésztát készítünk. Ha megkelt, gombócokat formálunk belőle, középkönn benyomkodjuk és megtöltjük reszelt párolt káposztával. A tészttával betakarjuk és nyújtó-fával vékonyra nyújtjuk. Palacsintásütőben, a sütőt mindig kevés zsiradékkal megkenve, pirosra sütjük.

Rakott keltkáposzta
 A gerezdekre vágott keltkáposztát sós vízben puhára főzzük, tűzálló tábla felváltva berakjuk főtt rizszel vagy árpakásával, leöntjük paprikás lével és egy kis tejföllel. Sütőben sütjük.

Savanyú leves
 Barna rántást készítünk egy kis cukorral, fel-eresztjük és belefőztünk egy kis babérlevelet, borsot, izlés szerint ecetet iszestjük. Ha forr, kiskanállal jó könnyű galuskatészttát beleszag-gatunk.

Tanácsok:
 Nehéz a mai világban családukat úgy ellátni, ahogy szeretnénk, de ne tagadjunk meg néha egy kis gyümölcsöt vagy édességet, mert erre a dolgozó szervezeteink szüksége van. Nem fel-tétlen szükséges drága almát venni, nagyon jó egy kis retek, kalarábé, sárgarépa reszelve vagy kockára vágva. Sóval, borsal, petrezselyemmel ízlés szerint ízesíthetjük és egy darab kenyér-rel ápláló és izletes uszonna, vagy tizorai.
 Sokan nem tudják, hogy fűt, áttört burgo-nyával nagyszerűen szaporíthatjuk a juhjúrót, ha körözöttet készítünk. Fele-fele arányban ke-verhetjük.
 Legközelebb időszerű vacsoraételeket fogunk közölni.

2-főzőhelyes villanyrezsók, villanykályhák, hőszugárzók
Rádiók zenegéptől a törpeszuperig
 Vétel — Eladás — Csere
 Bemutatása: **Gellmann és Geiger**
 V., Csáky-u. 9

Erzsébet-kr. 19. (Barcsay-utca sarok). T.: 222-616

LYRA
 Valódi 88-enderfer-Ehrbar zongorák legolcsóbban

SZŐRMEBUNDA
 VÉTEL-ELADÁS ÁTSZABÁSOK **GASZTONYI** szücs mesternél
 Rákóczi-út 82. Tel.: 225-807

STAR SZAPPAN A SZAPPANOK SZTÁRJA

Egészség és Szépség

A SZÉPSÉG ELLENSÉGEI

Szép nő, helyesebben a női szépség alatt nemcsak az arc klasszikus értelemben vett szépségét, hanem elsősorban a test arányosságát, a fejformának és az arcnak a testtel való harmóniáját értjük. Arányos, szép testtel azonban nagyon kevesen jönnek a világra és igen gyakori, hogy még a legformásabbaknál is bizonyos deformálódás mutatkozik az idők folyamán. A tökéletes emberi test szimmetriája is csak látszólagos. Valójában csaknem mindenkin található bizonyos aszimmetria. A gerincoszlop például többnyire jobb oldalra hajlik, amit azzal magyaráznak, hogy itt fekszik a tüdő nagyobbik fele és a máj, amelyek súlyuknál fogva kissé jobbra hajlítják a törzset. A jobb láb többnyire erősebb, gyakran hosszabb is a balnál. A legtöbb ember arcának egyik fele eltérést mutat a másik felétől, sőt a két szem és a fülek között is gyakoriak az ilyen részaránytalanságok. Egyes jelentéktelennek látszó szokások rendkívül kedvezőtlen módon befolyásolják az arc szépségét, vonásainak szabályosságát, valamint a test formáját, tartását és általában megbontják a megjelenés harmóniáját.

Tulajdonképpen már az iskolapadban kezdődik a rossz szokások kiküszöbölésének jelentősége, mert igen sok vérszegény, gyenge gyerek válik a helytelen ülés, meggörnyedt tartás folytán keskenymellűvé, hajlottá, félvállássá.

A hanyag járás, valamint az állandóan lehorasztott fej lassanként a nyak- és vállizmok megvastagodására vezet és az elég gyakran előforduló ún. "egümbölyű hátat" eredményezi.

Az alvásnál is fontos a helyes testtartás, Leg-

jobb a kissé oldalra, nyújtott testtartással való fekvés, amikor is minden szerv zavartalanul működhet. A helytelen fekvés, egyéb káros hatása mellett, kizárja a szabályos lélegzést is, ami arcunkon azonnal visszafüggözdök, mert vonásaink csak a tüdő szabályos, ütemes működése mellett lehetnek zavartalanul nyugodtak.

A túlzásba vitt, fegyelmetlenül nevetés az orrvonások és a szemek körüli szarkalábak kimejtülését eredményezi. Ugyanez áll a gyakran ismételt grimaszra, vagy a homlok ráncolására is.

A szemek alatti festés ugyancsak időelőtti ráncosodásra vezet, mert a folytonos festékbetörzslés következtében ez a finom, túlrézékeny bőr nemcsak megráncosodik, de ki is águl.

A szemöldökszájak és arcpihek csipesszel való eltávolításával szintén ártunk a szépségnek, mert az így kibúzott szálak megerősödve és megsűrösödve hamarosan visszajönnek.

Zsírosbőrűeknél a pattanások és mitesszerek állandó nyomkodása a bőr eldurvulásához és hegesedéséhez vezethet.

Úgy egészségtel, mint esztétikai szempontból helytelen, rossz szokás a köröm rágása, mely eltekintve attól, hogy a legszebb kezét is elcsúfítja, azért is ártalmas, mert a köröm alatt felszaporodó baciilusok százezrei a legkülönbözőbb fertőzésekre hajlamosítanak.

Ezeket kívül még számos egészségtelen, rossz szokással találkozunk a mindennapi életben, ülés, írás, olvasás, evés és járás közben is, melyeknek kiküszöböléséhez sohasem foghatunk elég korán.

Gygyekezünk tehát kellő önfegyelmel és önkritikával rossz szokásainktól megszabadulni, mert ilyen módon elejét vehetjük a később nehezebben orvosolható kozmetikai elváltozásoknak.

Dr. Heks Imre
orvoskozmetikus

*

Kozmetikus orvosunk megcímzett és felbélyegzett válaszböríték beküldése ellenében levélben is válaszol. Levelek nevére címezve a szerkesztőségbe címzendők.

Szőrszál, szemölcs
örök női probléma.
1000 százalékg
végre megoldja

Tried Pirovka

Teréz-körút 56

Kvarcoltassa már most
fagyásait
Vermesné Rohács Ilona
KOZMETIKÁJÁBAN
ERZSÉBET-KÖRÚT 56 I. TEL.: 222-225

Tökéletes alakot akar?

Viseljen melltartót!

LEGSZEBB FOTEL Éva-ágy
Kényelmes kezelés — Tökéletes formaszépség — Elsőrendű kidolgozás
Éva-ágy FOTEL-ÁGY, KÉTFEKHELYES KANAPÉ-ÁGY ÁGYNEMŰTARTÓVAL
VII., ALPÁR-UTCA 10
TELEFON: 424-532

Mozik műsora

December 6-12-ig.

ROYAL APOLLÓ: MODERN PIMPERNEL, (amerikai) 2, 1/5, 1/2, vasárnap 3/4, 12 órákor is.
URÁNIA: VÁGYAK A VIHARBAN (amerikai) 2, 1/5, 1/2, vasárnap 1/2, 12 is, SCALA: ÜLDÖZÖTTEK (francia) 2, 1/5, 1/2, vas. d. e. 1/2, 12 is, OMNIA: GYANÚ ÁRNYÉKÁBAN (amerikai) 1/3, 1/5, 1/2, vas. délelőtt 1/2, 12 is.
HIRADÓ FILMSZÍNHÁZ, VII., Erzsébet krt 13. Nemzetközi aktualitások, variété és rajzfilmek, Előadások egész nap folytatólagosan.
RÁKÓCZI ÚTI HIRADÓ FILMSZÍNHÁZ (Rákóczi-út 82) Nemzetközi aktualitások, variété és rajzfilmek. Előadások egész nap folytatólagosan.
ADY FILMSZÍNHÁZ: GUNGA DIN (amerikai) 1/2, 2, 4, 6. SÁGVÁRI: ANGYALOK A TŰZVONALBAN (amerikai) 1/2, 3, 1/5, 1/2 vasárnap d. e. 11 órákor is.
FLÓRIÁN: ÓRÓK ÉVA, (amerikai) 1/2, 3, 1/5, 1/2, vasárnap d. e. 11 órákor is. DÓZSA: dec. 6-9-ig. NEM ÉLHETEK MUZZIKASZÓ NÉLKÜL (magyar), 10-12-ig, CSAPAJEV (oros) 5, 7, vasárnap 1. 3, 5, 7, ZUGLÓI: dec. 6-9-ig. ÓCEÁN HŐSEI (amerikai), dec. 10-12-ig. EGY PESTI ÉJSZAKA 1/2, 3, 1/2, 1/2, vasárnap 1 órákor is. MARX: dec. 6-9-ig. HÓFEHÉRKE (amerikai), dec. 10-12-ig. ÚJ HOLD 3, 5, 7 órákor, vasárnap 1 órákor is.
KISPESTI ROYAL: dec. 6-9-ig. VÁRLAK, (amerikai) dec. 10-12-ig. KISASSZONY A MOSTOHÁM (francia), KISPESTI FLÓRA: dec. 6-9-ig. ÚJ FÖLDESŰR (magyar) dec. 10-12-ig. BEHAJTANI TILOS (magyar), ÚJPESTI SZABADSÁG: dec. 6-9-ig. ASZSZONY AKAROK LENNI! (amerikai), dec. 10-12-ig. ÖRDÖGLOVAS (magyar), ÚJPEST TŰNDÉR: dec. 6-9-ig. WALEWSKA GRÓFNŐ (francia), dec. 10-12-ig. HÓFEHÉRKE (amerikai), PESTERZSÉBET KOSSUTH: dec. 6-9-ig. ÓRÓK ÉVA (amerikai), dec. 10-12-ig. MI LESZ VELED ANDY HEARDY (amerikai), PESTERZSÉBET TÁTRA: dec. 6-9-ig. IRENE (amerikai), dec. 10-12-ig. BEHAJTANI TILOS (magyar).

A szépirodalmi anyag nagymérvű torlódására való tekintettel felkérjük munkatársainkat, hogy verseket és novellákat egyelőre ne küldjenek be szerkesztőségünkbe.

FÉNYSZÓRÓ

MŰVÉSZETI HETILAP

Főszerkesztő: BALÁZS BÉLA

Felelős szerkesztő: BÉKEFFI ISTVÁN

Felelős kiadó: GYÖNGY PÁL

KIADJA A MAGYAR FILMIPARI R. T.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV., SZÉP-UTCA 3

TELEFON: 181-754.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza

Csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszol a szerkesztőség

455077 — Athenaeum Rt. mélynyomása

Felelős: TALABÉR FERENC

FÉNYSZÓRÓ

A Jégrevfi Sonja Henle „TÉLI SZERENÁD“ e. filmjében
Bemutatta a CORSÓ és a DÉCSI (Foto-F)

A SCALA „ÜLDÖZÖTTÉK“ e. új francia filmjének
szereplője

Jelenet az „ŐFELSÉGE HAJÓJA“ e. angol filmből
(VÁROSI SZÍNHÁZ)

